శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౭ ౧౯౭౧ - మార్చి : సాధారణ - ఫాల్గుణము సంచిక ౯

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హాక్స్లీ) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.' (సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.' (భారతి: 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు వెల: రూ. 7-50

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు వెల: 2-50

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

'అఖిలవిభు శరణొందుము, యీ క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౭ } ౧౯౭౧ – మార్చి :: సాధారణ – ఫాల్గుణము { సంచిక ౯

శ్రీః

వివేకచూడామణి

మూలము :
శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత :
అన్నమాచార్య

ఏషావృత్తిర్నామ తమోగుణస్య శక్తి, ర్యయా వస్త్వభిభాసతే ఒన్యథా,
సైషా నిదానం పురుషస్య సంసృతే, ర్విక్షేపశక్తేః ప్రసరస్య హేతుః. 113

ఆవృతి (=కప్పిపెట్టుట) అనునది తమోగుణశక్తి. ఒకవస్తువును మఱొకవస్తువునుగా గనజేయునదియు, జీవుని సంసారమునకును విక్షేపశక్తిప్రసారమునకును ఆదికారణమైనదియు ఈ యావరణశక్తియే. ౧౧౩

ప్రజ్ఞావానపి పణ్డితోఽపి చతురో ఽప్యత్యన్తసూక్ష్మార్థదృగ్
వ్యాలీఢ స్తమసా న వేత్తి బహుధా సమ్బోధితోఽపి స్ఫుటమ్
భ్రాన్త్యారోపిత మేవ సాధు కలయ త్యాలమ్బతే తద్గుణాన్
హా న్తాసౌ ప్రబలా దురన్తతమసశ్శక్తి ర్మహ త్యావృతిః. 114

మానవున కెంతప్రజ్ఞ యున్న నేమి, ఎంతపాండిత్య మున్న నేమి, ఎంతచాతుర్య మున్న నేమి, ఎంత సూక్ష్మదృష్టి యున్న నేమి—తమోగుణవశుడైనచో, ఎవ రెంత తెలియ జెప్పినను అతడు తెలిసికోడు. భ్రాంతిచే తా నారోపించుకొన్నదే నిజ మనుకొనును—దాని గుణములే తనవి అని తలచును. ఇసీ, దురంతమగు తమోగుణమునకు జెందిన యీ యావరణ శక్తి ప్రబలమైనది, మహత్తైనది. ౧౧౪

అభావనా వా విపరీతభావనా సమ్భావనా విప్రతిపత్తి రస్యాః
సంసర్గయుక్తం న విముఞ్చతి ధ్రువం విక్షేపశక్తిః క్షపయ త్యజస్రమ్. 115

తామసమైన యీయావరణశక్తితోడి సంసర్గ మున్నంతవఱకు అభావనయు విపరీత భావనయు సంశయభావనయు మానవునుండి తొలగవు. అతడు ఇంద్రియాతీతమైన దేదియు లేదు పొమ్మనును, దేహమే ఆత్మ అని తలచును, నమ్మడు, సందేహించును. విక్షేపశక్తియు అతనిని సదా అలయించుచుండును. ౧౧౫

అజ్ఞాన మాలస్య జడత్వ నిద్రా ప్రమాద మూఢత్వముఖా స్తమోగుణాః
ఏతైః ప్రయుక్తో న హి వేత్తి కిఞ్చి న్నిద్రాళువత్ స్తమ్భవ దేవ తిష్ఠతి. 116

ఎఱుక లేమి, సోమరితనము, మొద్దుతనము, నిద్రపోతుదనము, ఏమరుపాటు, పొరపాట్లు మున్నగునవి తమోగుణములు. ఈ గుణములు గలవా డేమియు నెఱుగడు, అతడు నిద్రాళువుగను కంబమును మ్రోడును పోలినవాడుగను ఉండును. ౧౧౬

సత్త్వం విశుద్ధం జలవ త్తథాపి తాభ్యాం మిళిత్వా సరణాయ కల్పతే
యత్రాత్మబిమ్బః ప్రతిబిమ్బిత స్సన్ ప్రకాశయ త్యర్క ఇ వాఖిలం జడమ్. 117

అచ్ఛము సత్త్వము తేటనీటివంటిది. ఆత్మబింబ మందు ప్రతిబింబితమై సూర్యునివలె జడప్రపంచము నంతటిని ప్రకాశపఱచును. కాని రజస్తమోగుణముల కల్తి కలిగినప్పుడు, ఆ సత్త్వగుణము సంసారహేతు వగుచున్నది. ౧౧౭

మిశ్రస్య సత్త్వస్య భవన్తి ధర్మా స్త్వమానితాద్యా నియమాయమాద్యాః
శ్రద్ధాచ భక్తిశ్చ ముముక్షుతా చ దైవీ చ సమ్పత్తి రసన్నివృత్తిః. 118

ఈక్రింద పేర్కొనబడుచున్నవి మిశ్రసత్త్వగుణములు—''అమానిత్వము, అదంభము, అహింస, క్షాంతి, ఆర్జవము, ఆచార్యోపాసనము, శౌచము, స్థైర్యము, ఆత్మవినిగ్రహము, ఇంద్రియార్థములందు వైరాగ్యము, నిరహంకారత, జన్మమృత్యుజరావ్యాధి దుఃఖములలోని దోషమును గుర్తించుట, అసక్తి, పుత్త్రదారగృహాదులందు మమకారము లేమి, ఇష్టము సంభవించినను అనిష్టము సంభవించినను సమచిత్తత గల్గియుండుట, కృష్ణునం దేకాగ్రభక్తి, ఏకాంతవాసప్రీతి, జనసమ్మర్దమునందు అప్రీతి, ఆత్మజ్ఞానమే నిత్య మనియు మోక్షప్రాప్తియే పురుషార్థ మనియు నుండుట'' అని భగవద్గీత (XIII-8-12) లో చెప్పబడిన ధర్మములు, శౌచసంతోషాది నియమములు, సత్యాహింసాది యమములు, శ్రద్ధాభక్తిముముక్షుతలు, దైవీసంపద యని భగవద్గీత (XVI) లో పరిగణితములైన అభయసత్త్వసంశుద్ధిజ్ఞానప్రముఖ గుణములు, అసత్తుపట్ల వైముఖ్యము. ౧౧౮

విశుద్ధసత్త్వస్య గుణాః ప్రసాద స్స్వాత్మానుభూతిః పరమా ప్రశాన్తిః
తృప్తిః ప్రహర్షః పరమాత్మనిష్ఠా యయా సదానన్దరసం స మృచ్ఛతి. 119

ప్రసాదము, స్వాత్మానుభూతి, పరమమైన ప్రశాంతి, తృప్తి, ప్రహర్షము సదా ఆనందరసానుభూతిని గలిగించు పరమాత్మనిష్ఠ – అనెడి యివి రజస్తమోగుణముల కల్తీ లేని సత్త్వగుణమునకు ధర్మములు. ౧౧౯

అవ్యక్త మేత త్త్రిగుణై ర్నిరుక్తం త త్కారణం నామ శరీర మాత్మనః
సుషుప్తి రేతస్య విభక్త్యవస్థా ప్రలీనసర్వేన్ద్రియబుద్ధివృత్తిః. 120

త్రిగుణాత్మకమని లోగడనిరూపితమైన యీ యవ్యక్తమే ఆత్మకు కారణశరీరము. సర్వేంద్రియములవృత్తులును బుద్ధివృత్తియు ప్రలీనములగు సుషుప్తియే కారణశరీరమునకు ప్రత్యేకావస్థ. ౧౨౦

సర్వప్రకారప్రమితిప్రశాన్తి ర్బీజాత్మనావస్థితి రేవ బుద్ధేః
సుషుప్తి రత్రాస్య కిల ప్రతీతిః కిఞ్చి న్న వే ద్మీతి జగత్ప్రసిద్ధేః. 121

అన్నివిధములైన జ్ఞానములును ప్రశమించిన సుషుప్త్యవస్థలో బుద్ధియొక్కటి మాత్రమే స్వబీజరూపమున నుండును. బుద్ధికి బీజ మజ్ఞానము. ''గాఢనిద్రలో నేమియు నెఱుగకుంటి'' నని చెప్పుకొనువాడుక లోకమున ప్రసిద్ధముగ నున్నది కదా. అందుచేతనే సుషుప్తిలో నజ్ఞాన ముండు ననుట స్పష్టమగుచున్నది. ౧౨౧

దేహేన్ద్రియప్రాణమనోఽహమాదయ స్సర్వే వికారా విషయా స్సుఖాదయః
వ్యోమాదిభూతా న్యఖిలఞ్చ విశ్వ మవ్యక్తపర్యన్త మిదం హ్యనాత్మా. 122

దేహము, ఇంద్రియములు, ప్రాణాదివాయువులు, మనస్సు, అహంకారము మున్నగునవియు, మనోవికారము లన్నియు, శబ్దాదివిషయములును, సుఖాదులును, ఆకాశాదిభూతములును, ఇంతెందుకు, అవ్యక్తపర్యంత మున్న యీ విశ్వ మంతయు అనాత్మయే. ౧౨౨

మాయా మాయాకార్యం సర్వం మహదాదిదేహపర్యన్తమ్
అస దిద మనాత్మతత్త్వం విద్ధి త్వం మరుమరీచికాకల్పమ్. 123

మహత్తత్త్వము మొదలు దేహపర్యంతము సర్వమును మాయాకార్యమే. మాయాకార్యమును మాయయు అనాత్మతత్త్వమనియు అవి ఎండమావులవంటి వనియు నెఱుగుమా.

అథ తే సంప్రవక్ష్యామి స్వరూపం పరమాత్మనః
య ద్విజ్ఞాయ నరో బన్ధా న్ముక్తః కైవల్య మశ్నుతే. 124

ఇక నీకు పరమాత్మస్వరూపమును దెల్పెదను. పరమాత్మస్వరూపమును దెలిసికొన్న నరుడు బంధవిముక్తుడై కైవల్యము వడయును. ౧౨౪

అస్తి కశ్చి త్స్వయం నిత్య మహంప్రత్యయలమ్బనః
అవస్థాత్రయసాక్షీ స న్పఞ్చకోశవిలక్షణః. 125

ఇట్టి దట్టి దనరానిదియు, నిత్యమైనదియు, 'నే' ననెడి యభిమానమున కాశ్రయమును, మెలకువ – కల – నిద్ర యనెడి మూడుదశలకును సాక్షీభూతమును, అన్నమయము ప్రాణమయము మనోమయము విజ్ఞానమయము ఆనందమయము అను పంచకోశములకంటె వేఱైనదియు అగు (ఆత్మ) వస్తువు కలదు. ౧౨౫

యో విజానాతి సకలం జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు
బుద్ధితద్వృత్తిసద్భావ మభావ మహ మిత్యయమ్. 126

'నే' ననుట కాశ్రయమైన అదే మెలకువ – కల – నిద్ర యనెడి మూడుదశలందును బుద్ధితద్వృత్తులయునికిని లేమిని సకలము నెఱుగుచుండును. ౧౨౬

యః పశ్యతి స్వయం సర్వం యం న పశ్యతి కశ్చన
య శ్చేతయతి బుద్ధ్యాది న త ద్యం చేతయ త్యయమ్. 127

ఆత్మ సమస్తమును జూచుచుండును, ఆత్మ నెవరును జూచుట లేదు. ఆత్మ బుద్ధి మున్నగువానిని సచేతనములుగ జేయుచున్నది. ఆత్మ స్వయముగ చేతనమే కావున దానిని వే ఱేదియు చేతన మొనర్చుట ప్రసక్తింపదు. ౧౨౭

యేన విశ్వ మిదం వ్యాప్తం యం న వ్యాప్నోతి కిఞ్చన
అభారూపమిదం సర్వం యం భాన్త మనుభాత్యయమ్. 128

ఆత్మ విశ్వమంతట వ్యాపించియున్నది. విశ్వమాత్మను వ్యాపింపజాలదు. జడమగు సర్వప్రపంచమును ఆత్మ ప్రకాశింపజేయును. ౧౨౮

పరమహంస దేవుని ప్రబోధవాణి

ప్రశ్న : మహాశయా, దేవుని నీవు చూచియున్నావా?

శ్రీరామకృష్ణుడు : అవును, నిన్ను జూచుచున్నట్లే దేవుని చూచుచున్నాను, నిన్ను జూచుచున్నంతకన్న సన్నిహితతరముగ జూచుచున్నాను. నిన్ను జూచి నీతో మాటాడుచున్నట్లే దేవుని ప్రత్యక్షముగ చూడవచ్చును. చూచి మాటాడవచ్చును. కాని ఆయనను చూత మనెడి అక్కఱ పూనువాడేడీ? ఆలుబిడ్డలకై సిరిసంపదలకై జనులు కన్నీరు కడవలుగ నేడ్తురు. దేవునకై విలపించువారేరీ? దేవుని గోరి మనఃపూర్వకముగ విలపించునాతనికి దేవుడు తప్పక ప్రత్యక్షమగును.

ప్రశ్న: మహాశయా, భగవంతుడు సాకారుడా, నిరాకారుడా?

శ్రీరామకృష్ణుడు: దేవుడిట్లుండునే కాని మఱొకట్లుండడని ఖండితముగ ఎవరును చెప్పజాలరు. ఆయన నిరాకారుడు, సాకారుడు. భక్తునికై భగవంతుడు రూపములు దాల్చును. జగమును స్వప్నమని భావించు జ్ఞానికి భగవంతుడు నిరాకారుడు. భక్తుని యనుభవములో తాను వేఱు, జగము వేఱు, కావున దేవుడతనికి రూపశోభితుడుగ గనవగును. కాని జ్ఞాని, వేదాంతి, సదా ''ఇదికాదు ఇదికాదు''-అని త్రోసివేసికొనుచు పోవును. ఇట్లు వివేచించుకొనుచు చనుటచే అహంకారమును జగత్తును స్వప్నమువలె మిథ్యలనెడి తత్త్వము అతని ఆంతరదృష్టికి స్పష్టమగును. అంతట జ్ఞాని బ్రహ్మము తానే అనుటను సాక్షాత్కరించుకొనును. బ్రహ్మము నతడు నిర్వచింపజాలడు.

నేను చెప్పనెంచినది నీకర్థమగుచున్నదా? సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మ మొక యపార మహాసముద్ర మనుకొనుము. భక్తుని ప్రేమశీతలతచే అందలి నీరచట నచట మంచుగా గడ్డకట్టును. అనగా తన భక్తులకై భగవంతుడు వివిధ రూపములు దాల్చి సాకారుడుగ దర్శనమనుగ్రహించుచుండును. కాని జ్ఞానప్రభాకరుడుదయించుటతోనే మంచుగడ్డలు కరగిపోవును. అప్పుడు దేవుడొక వ్యక్తి అను తలంపుండదు. దేవుని రూపములు కానరావు. దేవుడిట్లుండునని వర్ణింప శక్యముకాదు. దేవునెవరు వర్ణింతురు? వర్ణించువాడు అంతర్ధానమొందును. 'నే' ననెడి యనుభూతి అతని కిక నుండదు.

తన్ను విభజించి చూచుకొనునేని ఎవనికిగాని 'తా' ననెడి యొకటి కనిపింపనే కనిపింపదు. ఇందుల కుదాహరణ ముల్లిగడ్డ. మొదట దానిపైనున్న ఎఱ్ఱపొరను ఒలిచివేయుదువు. అంత ఒకదాని కడుగున నొకటిగా గట్టి తెల్లపొరలు కనిపించును. ఒక్కొక్కటిగా వానిని ఒలువుము. లోపల నేదియు కానరాదు.

ఆదశలో మానవున కిక నహంకారమున్నట్లే కానరాదు. అన్వేషించుట కెవరు శేషించియున్నారు? ఆ శుద్ధచైతన్యదశలో అతని బ్రహ్మానుభూతి నెవరు వర్ణింపగలరు? ఒకప్పుడు కడలిలోతును గొలువ నొక యుప్పుబొమ్మ తరలెను. నీట జొరగానే అది కరగిపోయెను. నీటిలోతు నిక నెవరు తెల్పుదురు?

జ్ఞానపరిపూర్తి కొక లక్షణ మున్నది. జ్ఞానపరిపూర్తి నొందగనే మానవుని మాన మావహించును. ఉప్పుబొమ్మవంటిదైన యహంకారము సచ్చిదానందసాగరమున కరగిపోయి ఐక్యమొందును. ఇంచుక జాడగానైన వేఱుపాటుండదు.

అథ తే సంప్రవక్ష్యామి స్వరూపం పరమాత్మనః
యద్విజ్ఞాయ నరో బన్ధా న్ముక్తః కైవల్య మశ్నుతే. 124

ఇక నీకు పరమాత్మస్వరూపమును దెల్పెదను. పరమాత్మస్వరూపమును దెలిసికొన్న నరుడు బంధవిముక్తుడై కైవల్యము పడయును. ౧౨౪

అస్తి కశ్చి త్స్వయం నిత్య మహంప్రత్యయలమ్బనః
అవస్థాత్రయసాక్షీ సన్ పఞ్చకోశవిలక్షణః. 125

ఇట్టి దట్టి దనరానిదియు, నిత్యమైనదియు, 'నే' ననెడి యభిమానమున కాశ్రయమును, మెలకువ – కల – నిద్ర యనెడి మూడుదశలకును సాక్షిభూతమును, అన్నమయము ప్రాణమయము మనోమయము విజ్ఞానమయము ఆనందమయము అను పంచకోశములకంటె వేఱైనదియు అగు (ఆత్మ) వస్తువు కలదు. ౧౨౫

యో విజానాతి సకలం జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు
బుద్ధితద్వృత్తిసద్భావ మభావ మహ మిత్యయమ్. 126

'నే' ననుట కాశ్రయమైన అదే మెలకువ – కల – నిద్ర యనెడి మూడుదశలందును బుద్ధితద్వృత్తులయునికిని లేమిని సకలము నెఱుగుచుండును. ౧౨౬

యః పశ్యతి స్వయం సర్వం యం న పశ్యతి కశ్చన
య శ్చేతయతి బుద్ధ్యాది న త ద్యం చేతయ త్యయమ్. 127

ఆత్మ సమస్తమును జూచుచుండును, ఆత్మ నెవరును జూచుట లేదు. ఆత్మ బుద్ధిమున్నగువానిని సచేతనములుగ జేయుచున్నది. ఆత్మ స్వయముగ చేతనమే కావున దానిని వేఱేదియు చేతన మొనర్చుట ప్రసక్తింపదు. ౧౨౭

యేన విశ్వ మిదం వ్యాప్తం యం న వ్యాప్నోతి కిఞ్చన
అభారూపమిదం సర్వం యం భాన్త మనుభాత్యయమ్. 128

ఆత్మ విశ్వమంతట వ్యాపించియున్నది. విశ్వమాత్మను వ్యాపింపజాలదు. జడమగు సర్వప్రపంచమును ఆత్మ ప్రకాశింపజేయును. ౧౨౮

పరమహంస దేవుని ప్రబోధవాణి

ప్రశ్న : మహాశయా, దేవుని నీవు చూచి యున్నావా ?

శ్రీరామకృష్ణుడు : అవును, నిన్ను జూచుచున్నట్లే దేవుని చూచుచున్నాను, నిన్ను జూచుచున్నంతకన్న సన్నిహితతరముగ జూచుచున్నాను. నిన్ను జూచి నీతో మాటాడుచున్నట్లే దేవుని ప్రత్యక్షముగ చూడవచ్చును. చూచి మాటాడవచ్చును. కాని ఆయనను చూత మనెడి అక్కఱ పూనువా ? ఆలుబిడ్డలకై సిరిసంపదలకై జనులు కన్నీరు కడవలుగ నేడ్తురు. దేవునకై విలపించువారేరీ ! దేవుని గోరి మనఃపూర్వకముగ విలపించు నాతనికి దేవుడు తప్పక ప్రత్యక్షమగును.

ప్రశ్న: మహాశయా, భగవంతుడు సాకారుడా, నిరాకారుడా ?

ండు: దేవు డిట్లుండునే కాని మఱొక ట్లుండడని ఖండితముగ ఎవరును చెప్పజాలరు. ఆయన నిరాకారుడు, సాకారుడు. భక్తునికై భగవంతుడు రూపములు దాల్చును. జగమును స్వప్నమని భావించు జ్ఞానికి భగవంతుడు నిరాకారుడు. భక్తుని యనుభవములో తాను వేఱు, జగము వేఱు, కావున దేవు డతనికి రూపశోభితుడుగ గనవగును. కాని జ్ఞాని, వేదాంతి, సదా ''ఇదికాదు ఇదికాదు''-అని త్రోసివేసికొనుచు పోవును. ఇట్లు వివేచించుకొనుచు చనుటచే అహంకారమును జగత్తును స్వప్నమువలె మిథ్యలనెడి తత్త్వము అతని ఆంతరదృష్టికి స్పష్టమగును. అంతట జ్ఞాని బ్రహ్మము తానే అనుటను సాక్షాత్కరించుకొనును. బ్రహ్మము నతడు నిర్వచింపజాలడు.

నేను చెప్పనెంచినది నీకర్థమగుచున్నదా? సచ్చిదానంద పరబ్రహ్మ మొక యపార మహాసముద్ర మనుకొనుము. భక్తుని ప్రేమశీతలతచే అందలి నీ రచట నచట మంచుగా గడ్డకట్టును. అనగా తన భక్తులకై భగవంతుడు వివిధ రూపములు దాల్చి సాకారుడుగ దర్శన మనుగ్రహించుచుండును. కాని జ్ఞానప్రభాకరు డుదయించుటతోనే మంచుగడ్డలు కరగిపోవును. అప్పుడు దేవు డొకవ్యక్తి అను తలంపుండదు. దేవుని రూపములు కానరావు. దేవు డిట్లుండునని వర్ణింప శక్యముకాదు. దేవు నెవరు వర్ణింతురు ? వర్ణించువాడు అంతర్ధాన మొందును. 'నే' ననెడి యనుభూతి అతని కిక నుండదు.

తన్ను విభజించి చూచుకొనునేని ఎవనికిగాని 'తా' ననెడి యొకటి కనిపింపనే కనిపింపదు. ఇందుల కుదాహరణ ముల్లిగడ్డ. మొదట దానిపైనున్న ఎఱ్ఱపొరను ఒలిచివేయుదువు. అంత ఒకదాని కడుగున నొకటిగా గట్టి తెల్లపొరలు కనిపించును. ఒక్కొక్కటిగా వానిని ఒలువుము. లోపల నేదియు కానరాదు.

ఆదశలో మానవున కిక నహంకార మున్నట్లే కానరాదు. అన్వేషించుట కెవరు శేషించియున్నారు ? ఆ శుద్ధచైతన్యదశలో అతని బ్రహ్మానుభూతి నెవరు వర్ణింపగలరు ? ఒకప్పుడు కడలిలోతును గొలువ నొక యుప్పుబొమ్మ తరలెను. నీట జొరగానే అది కరగిపోయెను. నీటిలోతు నిక నెవరు తెల్పుదురు ?

జ్ఞానపరిపూర్తి కొక లక్షణ మున్నది. జ్ఞానపరిపూర్తి నొందగనే మానవుని మౌన మావహించును. ఉప్పుబొమ్మవంటిదైన యహంకారము సచ్చిదానందసాగరమున కరగిపోయి ఐక్య మొందును. ఇంచుక జాడగానైన వేఱుపా టుండదు.

ఆత్మపరిశీలనము ముగియక సాగుచున్నంత వఱకు మానవుడు మిక్కిలి పటాటోపముతో వాదించుచుండును. అది ముగిసినంతనే మాని యగును. ఖాళీబిందెను చెఱువునీట ముంచితి వనుకొనుము. నీరు బిందెనిండి, ఆ నీరును వెలు పలి నీరు నొక్కటి కాగానే చప్పుడు ఆగి పోవును. బిందెలో నీరు పూర్తిగా నిండ కున్నంతవఱకు గుడగుడ చప్పుడు విననగు చుండును.

ప్రాచీన కాలమున ప్రజలు పల్కెడివారు ''నావ కడలి నీలనీరమున నొక్కసారి జొచ్చు నేని ఇక నది మరలి రా'' దని.

అహంకారము నమసినంతనే చిక్కులు చిరాకులు అన్నియు అంతరించును. నీవు యుక్తి వాదాలు వేయి చేయుదువు గాక-'నే' ననెడి భావ మప్పటికిని అంతరింపదు. మీవంటివారికి నావంటివారికి ''నేను భగవద్భక్తుడ'' నను భావ ముండుటే మంచిది.

భక్తునికొఱకే సగుణబ్రహ్మము. అనగా భగవంతుడు గుణవిశిష్టుడనియు సాకారుడై మానవులకు ప్రత్యక్ష మగుననియు భక్తుడు విశ్వసించు నన్నమాట. మన ప్రార్థనల నాలించువా డాయనయే. నీ ప్రార్థనలకు లక్ష్య మాయనయే ... నీవు దేవుడు సాకారు డని అంగీకరించినను సరే నిరాకారు డని అంగీక రించినను సరే, విశ్వసృష్టిస్థితిసంహారకర్తయు అనంతశక్తియు అర్థితార్థప్రదాతయు ఆయనే అను పరిజ్ఞాన మున్న చాలును.

భక్తిమార్గానుసారులకు భగవంతుని ప్రాపిం చుట సులభము.

రామకృష్ణతారావళి

శ్రీ తుళ్లూరి నరసింహారావుగారు

ఓ మహనీయమూర్తి, కరుణోదధి, మీ కమనీయజీవితా
రామములో సుమించినవి రంజిలు భక్తిసుబోధపుష్పముల్
క్షేమకరుండవై, సుజనసేవ్య, తపోధనమండనుండవై
ప్రేమను జాటినావు పృథివిన్ భవబంధవిమోక్షదీక్షమై.

అమితతపోవిభూతి, మహితాత్మ, భవన్మధురోపదేశవా
గమృతము గ్రోలితిన్, హృది నిరంతరమున్ భగవంతుపాదప
ద్మములను చింతసేయఁగలధన్యుడ గాను, భవత్కృపాకటా
క్షము ప్రసరింప వేడెద, విశాలదయాహృదయా, మహోదయా.

కలికాలంబున భక్తిమార్గము వినా గానంగ రా దన్యమా
ర్గలవంబేని యటంచు భక్తులకు వక్కాణించినా, వార్య, ఉ
జ్జ్వలమౌ నీదు తపోవిభూతికి, మహాత్మా, దేశదేశంబు లం
జలి గావించు, నహో మహాపురుష, నీ చారిత్రము ల్చైత్రముల్.

అంతా మిథ్యయె యెంచి చూడగ నరుం డత్యంత మోహా ర్తుడై
కాంతాపుత్త్రధనాదిసంపదల నాకాంక్షించి యున్మత్తుడై
యెంతో దుఃఖపడుఁ భయంపడును గానీ, తాను నిన్నాత్మలో
చింతాకంతయు చింత సేయ డకటా శ్రీరామకృష్ణప్రభూ!

కామంబే బలమైన శత్రు వరయంగా మోక్షమార్గాటవిఁ,
కామారిప్రియ, నీవు ధ్యానమహిమఁ దావాగ్నిభంగిఁ, తపో
ధామా, దాని నశింప జేసితి జగత్కల్యాణసంధాయివై,
మేము న్నిన్ను భజించి చేరెదము, స్వామీ, మోక్షధామమ్మునఁ.

అనుమానం బెడ లేని మానవుడు దివ్యంబైన మీ జీవిత
మ్మున రత్నమ్ముల నెన్ని యేనియును ప్రోవుం జేయగా వచ్చు, మి
మ్మనిశంబుఁ భజియించియే కద వివేకానందమాన్యుండు వం
తెనలం గట్టెను దేశదేశముల సందేశమ్ము లందించుచుఁ.

ఈ రమణీయనిర్మితమహీవలయం బను సత్రశాలలో
జేరి తరింప జాలని యశేషజనాళికి నాదరంబుతో
దారిని జూపి వారలను దైవముఖం బొనరించి జాతి ను
ద్ధార మొనర్చిమించిన యుదారఖనీ, గొను వందనమ్ములఁ

దంభము దర్పముం గలిసి తాండవమాడదొడంగె నేడు, వి
శ్వంభర, దుర్నిమిత్తములు, స్వామి, సహస్రముఖాల దోచు, వి
స్రంభము దాంభికప్రకృతి స్వైరవిహారము సేయ సాగె సం
రంభముతోడ,-నే డవసర మ్మగు మీజననమ్ము, సద్గురూ.

భగవద్గీత యెటుల్ ప్రశస్తమయి విశ్వవ్యాప్తమై పొల్చె నా
పగిదిఁ మీ కమనీయజీవితకథాభాగమ్ము ఖండాంతర
స్థగితంబై జగతీస్థలిఁ ప్రగతి నుత్పాదించి శోభిల్లెడుఁ;
జగముల్ మెచ్చెడు మీ మహాత్మ్యమునకుఁ శ్రద్ధాంజలుల్, సద్గురూ.

అవతారంబులలో మహాపురుషవిఖ్యాతిం బ్రకాశించు నీ
యవతారాఢ్యత నెన్నగా నల వివేకానందయోగీంద్రుడే
కవిరాణ్మాన్యమహామనీషి తగు గా, కస్మాదృశుల్ కింపచుల్
కవితావైఖరి నిన్ను నెన్ను టిది వాక్చాపల్యమే, సద్గురూ.

విశ్వమానవతతికి పరమాదర్శము శ్రీరామకృష్ణుడు

"లోకమునకు శ్రీరామకృష్ణు నెఱుకపఱచినవాడు శ్రీ వివేకానందస్వామియే. స్వామిజి లేకున్నచో, ఎవరును గురుదేవుని ప్రతిభ నాకళించుకోగల్గియుండరు"—శ్రీ బ్రహ్మానందస్వామి.

శ్రీరామకృష్ణుని వైభవము ఆకాశవిశాలము, సముద్రగంభీరము. ఇట్టి దట్టి దని గుర్తింపరాని 'అచిన' మనెడి వృక్ష మొకటి కల దట. దానిని తన కుపమానముగ శ్రీరామకృష్ణు డొకసారి పేర్కొనియున్నాడు. గురుదేవుని జీవితచరిత్రమును వ్రాయు మని కొందఱు స్వామిజిని కోరినప్పుడు అందుకు ఆయన "శివునిరూపము చిత్రింపబూనగా కోతిరూపము కుదిరె నన్నట్లగు" నని బదులు చెప్పె నట. అయినను గురుదేవుని దివ్యజీవితమును భవ్యసందేశమును గ్రహింపగోరినవారికి స్వామిజి వాక్కుకంటె ప్రామాణికమైనది వే ఱొకటి లేదు. గోడలోని రంధ్రము గోడ కావలనుండు ప్రకృతిరామణీయకమును జూపగలిగినట్లు అవతారమూర్తి పరమాత్మతత్త్వమును గనబఱచు నని శ్రీరామకృష్ణుడు వాక్రుచ్చియుండెను. శ్రీరామకృష్ణుని మహిమ నాలాగు కనబఱుప గలవాడు వివేకానందస్వామి యని మా విశ్వాసము. 'ధర్మసంస్థాపకు'డగు ప్రతియవతారమూర్తితోగూడను ఆ ధర్మమునకు ప్రచారకుడగు వ్యక్తియు నుద్భవిల్లుచుండుట లోకచరిత్రమున గాంచుచున్నాము. ప్రకృతయుగావతారమూర్తి శ్రీరామకృష్ణుడు. శ్రీరామకృష్ణసందేశప్రచారకుడు శ్రీ వివేకానందస్వామి.

వివేకానందస్వామిగా అగుటకు మునుపటి నరేంద్రనాథుడు పాశ్చాత్యాదర్శాలతోను ఆశయాలతోను నిండినవాడు. సనాతనభారతీయాధ్యాత్మికాదర్శముల కాశ్రయుడయినవాడు శ్రీరామకృష్ణుడు. ఈ గురుశిష్యుల సమాగమము తొలుదొల్త సంఘర్షణరూపము దాల్చియు శిష్యునకును విశ్వమునకును అనంతశ్రేయఃప్రదాయకముగ పర్యవసించెను. సునిశితముగ పరీక్షింపనిదే, గురువు చెప్పినదానిని అంగీకరింపని శిష్యుడు నరేంద్రుడు. శిష్యుడు కావించు పరీక్షలకు సుంతయు చిరాకు నొందకుండుటే కాదు, అత్యంతము ప్రీతు డగుట ఈ గురుదేవుని ప్రత్యేకత. వీరి సంఘర్షణవలన భౌతికశక్తియు మేధాశక్తియు ఆత్మశక్తికి లోబడినవే అను పరమార్థము నిరూపిత మయ్యెను. పరతత్త్వమును సాక్షాత్కరించుకొనిన శ్రీరామకృష్ణుని తెలివిడులు త్రికరణశుద్ధమైన నరేంద్రునిజిజ్ఞాసను అమోఘముగ పూరించినవి. ఒకరొకరిప్రభావమునకు వారు ప్రఖ్యాపకులయిరి. శివుడే విశ్వోజ్జీవనమునకై నరేంద్రుడుగ నవతరించె ననియు సర్వమతసమన్వయసందేశము నతడు దిగంతవిశ్రాంతముగా నుద్ఘోషింపగల డనియు శ్రీరామకృష్ణుడు తెల్పెను. శ్రీరామకృష్ణుని గూర్చిన స్వాభిప్రాయమును స్వామిజి సుప్రసిద్ధమైన యీ శ్లోకమున పొందుపఱచెను

స్థాపకాయ చ ధర్మస్య
సర్వధర్మస్వరూపిణే
అవతారవరిష్ఠాయ
రామకృష్ణాయ తే నమః.

"ధర్మసంస్థాపకుడవును సర్వధర్మస్వరూపివియు అవతారవరిష్ఠుడవునగు ఓ రామకృష్ణా, నీకు నమస్సు"

గురుదేవునకు నరేంద్రునిపై గల ప్రేమ ప్రగాఢమైనదే. అయినను ఒకప్పుడు గురుదేవుడు నరేంద్రునిపట్ల పూర్తిగా ఉపేక్ష

వహించెను. అతనివైపు కన్నెత్తి చూచుట యైనను లేదు, పలుకరించుట లేదు, అయినను నరేంద్రుడేమో ఎప్పటియట్ల గురుదేవునొద్దకు వచ్చుచు పోవుచునే యుండెను. 'నేను నిన్నింతగా నిరాదరించుచున్నను, నీవు వచ్చుచునే యున్నావే, కారణ మే' మని యొక నాడు (శ్రీ)రామకృష్ణు డడిగెను. అందుకు నరేంద్రుడు చెప్పిన జవాబు: "నీవు నాతో మాటాడుదు వనియు నీ మాటలు విందు మనియు నేను వచ్చుచున్నా ననుకొనుచుంటివా? కానే కాదు. నాకు నీపై ప్రేమ. నిన్ను దర్శింప వలె ననుట నా హృదయాభిలాష. అందుకై నేను వచ్చుచుందును." గురుదేవునిపట్ల నరేంద్రుని డెందమున నిట్టి ప్రేమోద్గారమును గలిగించిన దేది? నరేంద్రునిపట్ల గురుదేవుని డెందమున గల ప్రబలప్రేమయే. నరేంద్రుడు వచ్చుట కించుక జాగైనను, ఆ విరహము గురుదేవుని కెంత దుర్భరముగనో యుండెడిది. తనపై గురుదేవున కుండిన ప్రేమనుగూర్చి నరేంద్రుడే ఒకసారి యిట్లనెను—"నన్ను కలసికొన్నది మొదలు సదా నాయందు ఏకరూపమైన విశ్వాసము గలిగియుండినవాడు శ్రీరామకృష్ణు డొక్కడే. అంతటి సడలని విశ్వాసము నాయందు నా సోదరులకును తల్లికిని సైతము లేదు. వెనుకాడని యీ విశ్వాసమును ప్రేమయునే నన్నాతనికి నిత్యకింకరునిగా నొనర్చినవి. ప్రేమించుట ఎట్లో, తెలిసినవా డాయన యొక్కడే. లౌకికుల ప్రేమ బూటకము స్వప్రయోజనపరము" సహజశక్తి సంపన్నుడును మోహనస్వరూపియు నగు నరేంద్రు నెల్లరును ప్రేమింతురు. కాని (శ్రీ)రామకృష్ణుని ప్రేమకు ప్రేరకము నరేంద్రునిలోని దివ్యత్వమే. ఆయన నరేంద్రునిలో నారాయణుని సాక్షాత్కరించుకొనెను. తక్కిన శిష్యులమీాది గురుదేవుని ప్రేమయు నిట్టిదే. జీవులపట్ల తీరనితృష్ణ గలవాడాయన. నిస్స్వార్థము నుత్కటము నగు నట్టి ప్రేమ బ్రహ్మజ్ఞానహేతుకముగా నుండక తప్పదు. అద్వైతగోస్వామికొఱకే మహాప్రభు వవతరించినట్లు, నరేంద్రునికొఱకే తా నవతరించితి నని (శ్రీ)రామకృష్ణు డొకసారి చెప్పియుండెను.

యువదశలో నరేంద్రునకు భగవత్సాక్షాత్కారతృష్ణ ఉత్కటకోటికముగా గలిగెను. వట్టి సిద్ధాంతాలు ఆయన దప్పి తీర్పజాలవు. భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొన్నవాడును, తనలోను ఆదివ్యజ్యోతిని వెలిగింపగలవాడు నగు నొక మహాపురుషుడు నరేంద్రునకు కావలసియుండెను. అట్టి మహాపురుషుడగు (శ్రీ)రామకృష్ణు నాశ్రయించెను. "నిన్ను జూచుచున్నట్లే అంతకన్న ప్రగాఢముగ దేవుని నేను జూచుచున్నాను... దేవుని జూడవలయు నని మనఃపూర్వకముగ నాక్రందించు నతనికి ఆ దర్శనము గల్గి తీరు" ననుటే (శ్రీ)రామకృష్ణుడు నరేంద్రునకు దెలిపిన మొదటి విషయము. నరేంద్రుడు పరిశీలించియే కాని దేనిని గాని అంగీకరింపడు కదా. కావున నతడు తన గురుదేవుని పవిత్రతను సునిశితముగ బరిశీలించి "ఆయన పావను డన్న చాలదు; పావతనయే ఆయన అన వలె" నని నిర్ణయించుకొనెను.

రత్నాలవర్తకుని పరిశీలనాశక్తిని మించిన పరిశీలనాశక్తితో, తల్లిప్రేమను మించిన ప్రేమతో, శిల్పిపరిశ్రమను మించిన పరిశ్రమతో శ్రీరామకృష్ణుడు తనశిష్యుల నెన్నుకొనెను, కాపాడుకొనెను, రూపులు దిద్ది తీర్చెను. శ్రీ వివేకానందస్వామి ఒకలేఖలో నిట్లు వ్రాసియున్నాడు—"ఆయన మాకు అన్నవస్త్రము లిచ్చి, జ్ఞానవివేకములు గలిగించి, మమ్ము మానవులనుగ నొనర్చి, మాకన్ను దెఱచి

నాడు. రాత్రింబవళ్లు మా కాయన ప్రత్యక్ష దైవము.'' గురుదేవుని విశుద్ధియు విరక్తియు భగవత్పరతయును గడా శిష్యుల కంతటి సముత్సాహమును గలిగించి వారిని భగవచ్చరణారవింద సమర్పణార్హ కుసుమరాజము లనుగ తయారుచేసినది.

శ్రీరామకృష్ణుని కథామృతమును చదివిన వారందఱు ఆయనను జ్ఞానిగా గ్రహించి నంత కంటె నెక్కువగా భక్తవరేణ్యునిగా గ్రహింతురు. కాని ఇందుంగూర్చి స్వామిజి ఇట్లు వాక్రుచ్చియున్నాడు. ''శ్రీ రామకృష్ణుడు వెలుపలికి భక్తుడుగ గన నగును. లోలోన నతడు కేవలము జ్ఞాని. నేను వెలుపలికి జ్ఞానిగ గన నగుచుందును గాని నాలో నిండియున్నది భక్తి.'' గురుదేవునిమీద ఆయన రచించిన గేయములోని యీ క్రింది పంక్తులు ఆ విషయ మును విశదీకరింపగలవు——

నర దేవ దేవ జయజయ నర దేవ
అద్వయతత్త్వ సమాహితచిత్తమ్
ప్రోజ్వలభక్తి పటావృతవృత్తమ్
కర్మకళేబర మద్భుతచేష్టమ్
యామి గురుం శరణం భవవైద్యమ్
నర దేవ దేవ జయజయ నర దేవ.

''నర దేవ దేవా, నీకు జయము జయము. అద్వయతత్త్వమున సమాహితమైన చిత్తము గలవాడవును, భక్తి యనెడి వలువచే కప్పబడిన చరితము గలవాడవును, జగద్ధితకర్మ వీరుడవును అద్భుత చేష్టితుడవును సంసార వ్యాధిని మాన్పు వైద్యుడవును మా గురునాథుడవు నగు నిన్ను శరణుజొచ్చుచున్నాను. నర దేవ దేవా, నీకు జయము, నీకు జయము.''

శ్రీరామకృష్ణుడు శిష్యులకు కఱపు పద్ధతి అతి విలక్షణమైనది. ఆయనయెదుట శిష్యులకు పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛ యుండెడిది. వారి జిజ్ఞాసను హేతువాదరతిని ఆయన ఆటంకపఱచెడివాడు కానె కాడు. ఏ శిష్యుని ఎట్లు పైకి తేవలెనో అట్లు తెచ్చెడివా డాయన. ''ఆయా మానవులతో వారివారి భాషలలో మనము సంభాషింపవలె నని చెప్పగల ధీరత పరమహంస శ్రీరామకృష్ణున కొక్కనికిమాత్రమే యుండెడి'' దని స్వామిజి ఒకచోట ప్రస్తుతించియున్నాడు. గురుదేవు డొక్కొక్కప్పుడు శిష్యులతో లఘు సంభాషణ సాగించెడివాడు. మఱుక్షణమున ఉద్రిక్తభావపూర్ణ ధాటీమండితోపన్యాసమున శ్రోతలచే పరిసరములను కాలగతినిగూడ విస్మరింపజేసెడివాడు. ఆయన పాడు గేయము కానీ, లోకజననితో ఆయన కావించు సంభాషణము కానీ, శ్రోతలకు శిష్యులకు ఉపదేశకమే. సూత్రప్రాయములైన గురుదేవుని వాక్యముల గంభీరార్థములను శిష్యులలో ఎవరికి చేతనైనట్లు వారు గ్రహింతురు. సాధారణముగ నరేంద్రుని వివరణమే గురుదేవు నామోదము పడయుచుండును. 1884 లో ఒకనాడు శ్రీరామకృష్ణుడు నరేంద్రాదిశిష్యులతో మాటాడుచుండగా వైష్ణవమతప్రసక్తి వచ్చెను. గౌరాంగ దేవుని సందేశమును సంక్షేపించుచు గురుదేవు డిట్లనెను:- ''ఈ మతము బోధించు విషయములలో ముఖ్యములు మూడు – భగవన్నామాభిరుచి, సర్వభూతదయ, వైష్ణవసేవ''. ఈ మాటలు ముగియులోపుగనే ఆయన సమాధి నిమగ్ను డయ్యెను. తర్వాత బాహ్యలోక స్మృతి ఇంకను పూర్తిగా కలుగకుండగా ఆయన తనలో తా నిట్లనుకొనెను: ''సర్వభూతదయ! సర్వభూతదయ! ఓరీ మూఢా, భువిపై ప్రాకు నొక క్షుద్రక్రిమివి నీవు, నీవు ఇతరులపట్ల దయ జూపుటయా? దయ చూపుటకు నీ వెవరు? నీవు దయచూపుట అనునది

కేవలము అసంబద్ధప్రలాపము. నీవు మానవుల పట్ల దయచూపవలసినవాడవు కావోయి, మానవుని భగవత్స్వరూపునిగ భావించి సేవ చేయవలసినవాడవు'' ఈ మాటలు అక్కడ నున్నవా రందఱును విన్నవే. కాని నీనియర్థ మెఱుగగలిగినది నరేంద్రు డొక్కడే. గురు దేవుని ఆ యద్భుతవాక్కులలో క్రొత్తవెలుగు నతడు కనుగొన్నాడు. భక్తికిని జ్ఞానమునకును అందు చక్కని సామరస్యము కుదిరియున్నది. దైవ మనుకూలించినచో ఈ సందేశమును తాను లోకమంతట వెదజల్లుదు ననుకొన్నాడు నరేంద్రుడు. నిజముగ అనంతరము వెదచల్లనే చల్లినాడు కదా.

శ్రీరామకృష్ణుడు ఆధ్యాత్మిక నిశ్రేణి నధిరోహించిన మానవమాత్రుడు కాడు. చేతనో జీవనార్థము భువి కవతరించిన విశ్వాత్ముడే. ''రాముడుగను కృష్ణుడుగను ఎవ రవతరించిరో ఆయనే నే'' నని శ్రీరామకృష్ణు డప్పుడప్పుడు చెప్పుచుండెడివాడు ఆయన కంఠవ్రణబాధ ననుభవించుచు మరణశయ్యపై నున్న దినాలలో నొకసారి ''ఇట్టి దశలో సైత మాయన తా నవతారమూర్తి నని చెప్పుకోగల్గునేని, నేను విశ్వసింతు'' నని నరేంద్రుడు తన మనసులో ననుకొనెను. వెలికి చెప్పిన మాట కాదది. అంతరతము నెఱుగగల్గిన శ్రీరామకృష్ణుడు వెంటనే ''ఎవడు రాముడుగ నుండెనో కృష్ణుడుగ నుండెనో, అతడే ఇప్పు డీ దేహమున రామకృష్ణుడుగ నున్నాడు - ఐనను నీ వేదాంతదృక్పథమున కాదు'' అని ఘోషించెను. ఎన్నో పర్యాయములు నిరూపితమైన నిజమును తాను మరల సందేహించినందులకు నరేంద్రుడు లజ్జించెను. మరల నెన్నడును అట్టి సందేహము నరేంద్రునకు కలుగ లేదు. అంతే కాదు. శ్రీరామకృష్ణునిలో నున్నంత యవతారమూర్తిత్వపూర్తి వేఱు ఏయవతారములోను లేదని ఆయన దృఢముగా నిర్ణయించుకొనెను. తన ప్రసంగాలలో లేఖలలో సంభాషణలలో పెక్కెడల ఈ యభిప్రాయమును పొందుపఱచియున్నాడు - ఇదిగో నొక్క యుదాహరణము :

''ఈ యుజ్జ్వలభవిష్యత్తునకు ప్రమాణముగా దయాసముద్రుడగు సర్వేశ్వరుడు అవతరించెను. ఈయుగమున ప్రబోధమందును సర్వాదర్శ సమన్వయమందును పారమార్థిక విజ్ఞానపోషణ మందును, ఈ యవతారము మునుపటి యవతారముల నెల్ల నతిక్రమించినది.''

భారతదేశమున ఆధ్యాత్మిక పునర్భవము గల్గినప్పుడెల్ల ఆయుగానుగుణముగా వేదముల యర్థము మరల వివరింపబడుచుండెడిది. శ్రీరామకృష్ణుడు నిరక్షరాస్యుడైన ప్రవక్త. ఆయన శిష్యులు కొందఱు వ్యాఖ్యానములు కావించిరి. కాని, ఆయన ఎప్పుడుగాని ఆధ్యాత్మికతత్త్వనిరూపణార్థము చర్చలకు దిగినవాడు కాడు. అయినను ''నాసాధనలెల్ల శాస్త్రగ్రంథములలోని విధుల కనుగుణములుగ సాగినవే. వేదములలో చెప్పబడియున్నవాని నతిక్రమించిన విశేషములు సైతము నాచే సాక్షాత్కృతములైనవి'' అని ఆయన చెప్పుచుండెను. వేదవేదాంతములలో ప్రతిపాదితములైన సత్యములు ఆయనలో మూర్తీభవించినవి. శ్రీ వివేకానందస్వామి ఈ విషయము నిట్లు స్పష్టపఱచెను. ''దేవు నను(గ)హముచే నాకొక మహాపురుషుని చరణసమాశ్రయణము లభించినది. ఆయన ఉపదేశములకంటె ఆయన జీవితమే ఉపనిషదర్థములకు అమోఘవ్యాఖ్యానము. ఉపనిషత్తులయర్థము ఆయనలో రూపు దాల్చెను'' ''శ్రీరామకృష్ణుని జీవిత మొక ప్రదీపము. దానివెలుగున హిందుతత్త్వ సర్వ

స్వమును మన మాకళించుకొనగల్గుదుము. శాస్త్రగ్రంథములలో పరిగణితములయిన లక్షణముల కాయన యుత్తమలక్ష్యము. ఋషులయు అవతారమూర్తులయు నుపదేశములను ఆయన తన నిత్యజీవితపు అమలులో జూపెను. వేదములను శాస్త్రములను సమన్వయింపగలది ఆయన కలిపిన యవస్థాసిద్ధాంతమే'' ''అన్ని దేశాలవారి వేదగ్రంథములకును ఆయనచరిత్రము సజీవవ్యాఖ్యానము.''

సర్వమతసామరస్య మనెడి యాశయము హిందూసిద్ధాంతములో అనాదిగ నున్నను ఫలమును స్వకీయసాధనచే సాక్షాత్కరించుకొని నిరూపించినవాడు శ్రీరామకృష్ణుడు. 'ఎన్ని మతములో అన్ని మార్గము'లనెడి సూక్తిలో ఆ యర్థము నిమిడ్చినాడు. ఏదో యొక క్షుద్రదేవతోపాసనమును నరేంద్రుడు ఖండించుచుండగా గురుదేవుడు ''ప్రతియింటికిని పెరటిదారియు నుండు నోయీ'' అని హెచ్చరించెను. గురుదేవుని యీ సర్వమతసమన్వయసౌందర్యమును నరేంద్రుడు పెక్కెడల కొనియాడినాడు: ''పక్కాద్వైతియు, అద్వైతియు, భక్తుడును, జ్ఞానియు నైన మహనీయుని సన్నిధిలో నుండు భాగ్యము నాకు గల్గినది...శ్రీరామకృష్ణావతారములో జ్ఞానయోగ మున్నది, భక్తియోగ మున్నది, కర్మయోగ మున్నది.''

శ్రీరామకృష్ణుని భౌతికదేహ మంతరించినను ఆయన ఎన్నడును సేగిలేని సర్వశక్తి. శిష్యులగుండను 'మఠ'సేవాసంఘములగుండను ఆశక్తి లోకోజ్జీవన కార్యసాధక మగుచున్నది శ్రీస్వామిజిచిత్తము సంశయాందోళితమైనప్పుడెల్ల గురుదేవుడు దర్శన మనుగ్రహించి దారి చూపిన ఘట్టములు పెక్కులు ఆయన చరిత్రమున గలవు. 'నాయ మాత్మా బలహీనేన లభ్యః' అనెడి బలోపనిషత్తును స్వామిజి శ్రీరామకృష్ణజీవితసారముగ గ్రహించి ప్రఖ్యాపించెను.

శ్రీరామకృష్ణుడు భైరవిబ్రాహ్మణిని గురుస్థానమున నుంచి యనుసరించియు, తన్ను రాధికనుగా భావించి సాధన చేసి శ్రీకృష్ణసంశ్లేషము నధిగమించియు, పత్నిని లోకమాతృపీఠము నధిష్ఠింపజేసి ఆరాధించియు, మహిళలసమున్నతస్థానమును లోకమునకు కలిపినాడు.

శ్రీస్వామిజియభిప్రాయమున శ్రీరామకృష్ణుడు సర్వమానవతతికిని పరమాదర్శము. శ్రీస్వామిజికి ఆయన యాదర్శ మనుట చెప్పవలెనా? ''ఆయన శ్రీచరణములను నా తల దాల్చుచున్నాను. నాకు ఆదర్శభూతుడగు నాయకు డాయన. ఆయన చరితమును నే ననుకరింతు'' నని స్వామిజి చెన్నపట్టణమున కావించిన యొకయుపన్యాసమున నుద్ఘాటించినాడు.

శ్రీరామకృష్ణుని సందేశం

సేనాని

భారతదేశ మాతృగర్భ శుక్తిముక్తాఫల మయిన శ్రీరామకృష్ణుని జీవితకాలం యాభై యేండ్ల పరిమితిని దాటకపోవడం మానవలోక దౌర్భాగ్యం. ఆయన అవతరించింది 1836 లో, మహాసమాధి నొందినది 1886 లో. అయినా, భారతీయులమైన మనకే కాక యావన్మానవ తతికి ఆయన ప్రసాదించిన ఉపదేశాలున్నాయి బ్రహ్మైక్యమే లక్ష్యంగా గల మన యీ ప్రపంచంలో శాంతిసౌఖ్యాలు నెలకొనవలె నంటే శ్రీరామకృష్ణుని వరిష్ఠోపదేశాలను మనం సరియైన రీతిలో అవగాహనచేసికొని ఆచరణలో పెట్టడం మనకు కర్తవ్యం.

శ్రీరామకృష్ణునిసందేశం చాలా సరళమైనదే. "అన్ని మతాలున్నూ సత్యములే. మతకలహాలకు ప్రసక్తియే లేదు" అన్నాడాయన. ఈ ఉపదేశంలో దురవగాహమైన అంశం ఏమీ లేదు. ఆయన చెప్పే విషయాలు స్వానుభవసందృష్టములే కాని పుస్తకాలు చదివి సేకరించుకొన్నవి కావు. సూత్రాలను సిద్ధాంతాలను ఆయన ప్రస్తావించడు. ఆత్మతృష్ణకలవాని యెదుట సూత్రాలను సిద్ధాంతాలను ఏకరువుపెట్టడం, ఆకలితో నకనకలాడుతుండేవాడి విస్తటిలో రాళ్లు వడ్డించడంవంటిదనిన్నీ, అవి చీలికలకు కొట్లాటలకు దారి తీస్తాయనిన్నీ ఆయన అభిప్రాయం. ఈ కలహాల వల్లనే మతాలంటే వెగటు కలుగసాగింది. మతవిషయికంగా అంతర్దేశీయసౌభ్రాత్రం వెలయాలి. అందుకు సారతమములయిన అంశాలలో మతాల కున్న ఐకకంఠ్యమును గుర్తించాలి. శ్రీరామకృష్ణుడు హిందూ-క్రైస్తవ-మహమ్మదీయాది బహుసాధనలద్వారా బ్రహ్మసాక్షాత్కార మనే ఏకైకలక్ష్యమును అందుకొన్నాడు. ఆయన దేవునిసందేశహారి, దేవుని సందేశమును సరళఫణితిని జీవులకు అందజేసేవాడు. ఆయన వివరణవాణిలోని యీ సారళ్యమే అన్నివర్గాలవారిని అన్నివయస్సులవారిని మగువలను మగవారిని ఆకర్షించింది. విశ్వమానవులపై ఆయన కుండిన ప్రేమ జాతివర్ణ మతవిభేదాలను పాటించేదికాదు. ఆశ్రయించిన వారి కందఱికి నిష్పాక్షికంగా ఆయన తన ఉపదేశామృతమును ఆశీస్సులను ప్రసాదించేవాడు. "ఏ మతంవారు ఆ మతవిధానంలోనే భగవంతుని ఉపాసించడం యుక్తం. క్రైస్తవులు క్రైస్తవమార్గాన్ని అనుసరించడం శ్రేష్ఠం. మహమ్మదీయులు మహమ్మదు ప్రవక్త చూపిన మార్గమును అనుసరించడం సమంజసం. హిందువులు తమమహర్షులచే సంప్రస్థితమైన పథమున ప్రవర్తించడం విధాయకం. ఎవనికి స్వకీయ మతంలో యథార్థమైన ఆస్థ ఉంటుందో అతనికి వినయమూ అన్యమతానుసారులపట్ల ఆదరమూ తప్పక ఉంటుంది. ఎందుచేతనంటే అన్ని మతాలు మనలను ఒక్కగంతవ్యంవద్దకే చేరుస్తాయి" — ఇది శ్రీరామకృష్ణుని వక్కాణం. సర్వమతసమాదరము మన ప్రభుత్వప్రణాళికలో ముఖ్యాంశంగా ఈనాడు చెబుతున్నారు. అది మన మాటలలో ఉన్నంతగా మనసులలో లేదు. శ్రీరామకృష్ణుని చరిత్రంలోని మహోజ్జ్వలతమాంశం ఈ సర్వమతసమాదరమే. 1866 వ సం॥రం తుదిభాగంలో ఒకమౌల్వీని గురువుగా ఉంచుకొని శ్రీరామకృష్ణుడు ఇస్లాము విధానమున సాధన నారంభించాడు. ఆ మహమ్మదీయ గురువు చూపిన మార్గంలో ఆ సాధనకు ఆయన తన్ను పూర్తిగా అర్పించుకొన్నాడు. మహమ్మదీయులు ధరించెడి ఉడుపులనే ధరించి ఆయన

అల్లానామమును జపించాడు. ప్రార్థనలు మహమ్మదీయసిద్ధాంతవిహితప్రార్థనలుగా రూపొందాయి. హిందూ దేవతలను కాళిమాతనుసైతం ఆయన మఱచిపోయ్యాడు. దేవాలయాలను పోవడం మానుకొన్నాడు. గుడిప్రాకారానికి వెలుపల తన బస ఏర్పఱచుకొన్నాడు. మూడు దినాలకు తర్వాత ఒకమహోజ్జ్వలమూర్తి ఆయనకు ప్రత్యక్షం అయ్యాడు. అగపడింది మహమ్మదే కావాలి. ఆ మూర్తి మెల్లగా శ్రీరామకృష్ణుని సమీపించి ఆయనలో లీనమై పొయ్యాడు. ఆ దశనుండి ఆయన సమాధిదశనొంది బ్రహ్మముతో ఐక్యం అనుభవించాడు. మహమ్మదీయమతం అనే నదికూడా ఆయన్ను బ్రహ్మసాగరానికే చేర్చింది.

ఎనిమిదేండ్లకనంతరం, 1874వ సంవత్సరం నవంబరు నెలలో ఒకప్పుడు క్రైస్తవసిద్ధాంత ప్రతిపాదిత తత్త్వమునుగూడ గ్రహించాలి అనే కోరిక శ్రీరామకృష్ణునకు అణచుకోరానిదై కలిగింది. తన భక్తుడునూ కలకత్తా పౌర మహాశయుడున్నూ అగు శంభుచరణ మల్లిక్కుచే బైబిలుఘట్టములను చదివించుకొని శ్రీరామకృష్ణుడు వినసాగాడు. జీసను జీవితచరిత్రమున్నూ ఉపదేశాలున్నూ శ్రీరామకృష్ణుని మరులుగొల్పాయి. ఒకనాడాయన దక్షిణేశ్వరమందలి యదుమల్లిక్కు మహాశయుని ఆరామభవనంలో ఒక చావడిలో కూర్చుండి మేరిమాతయూ దివ్యశిశువున్నూ ఉన్న చిత్తరువును తదేకధ్యానంతో తిలకిస్తుండినాడు. చూస్తుండంగానే, దివ్యభావావేశం ఆయన్ను పైకొనింది. ప్రతిమలు సచేతనాలుగా అగపడ్డాయి. వానినుండి తేజఃకిరణాలు వెలువడి శ్రీరామకృష్ణుని హృదయంలో ప్రవేశించాయి. మహమ్మదు దర్శనానుభవ ప్రభావంకంటె ఈ దర్శనానుభవ ప్రభావం అధికతరమై ఉణ్ణింది. దిగులుపడి ఆయన 'తల్లీ, నన్ను ఏం చేస్తున్నావు?' అని కేకలేశాడు. జాతిమతాల హద్దులను ఛేదించుకొని ఒక వినూత్నానంద రాజ్యంలో చొచ్చాడు. ఆయన హృదయాన్ని క్రీస్తు వశపఱచుకొన్నాడు. మూడు దినాలు ఆయన కాళిగుడిలో అడుగుపెట్టనే లేదు. నాల్గవనాటి మధ్యాహ్నం పంచవటిలో పోతుండంగా ఒకానొకవ్యక్తి ఆయనకు ఎదురుగా వస్తూ కనడడ్డాడు. ఆ వ్యక్తి నేత్రాలు విశాల సుందరాలుగాను, నెమ్మోము సుప్రసన్నంగాను, మేను ధావళ్య విరాజితంగాను ఉండినాయి. వారొకరొకరికి ఎదురుగా నిలబడ్డారు. అప్పుడు శ్రీరామకృష్ణుని హృదయాంతరాళం నుండి ఒక వాణి ఈలాగు వినబడింది – "క్రీసుదేవుని దర్శింపవోయి, సకల చేతనుల విముక్తికై తన గుండెనెత్తురును గార్చిన అతడితడే. ప్రాణులమీది ప్రేమచే యాతనా సాగరమును ఓర్చిన కృపాళువు ఇతడే, బ్రహ్మసాయుజ్య సిద్ధినందిన యతిసార్వభౌము డితడే. ఇతడే ప్రేమమూర్తి, జీసను." క్రైస్తుదేవుని ఆ మూర్తి లోకమాతృనందనుడైన శ్రీరామకృష్ణుని కౌగిలించుకొని ఆయనలోనే కలిసిపొయ్యాడు. శ్రీరామకృష్ణుడు సమాధి నిమగ్నుడై బ్రహ్మసంశ్లేషం అనుభవించి "బ్రహ్మజ్ఞానప్రాప్తికి క్రైస్తవ సిద్ధాంతం కూడా ఒక మార్గమే" అనే సత్యాన్ని స్వానుభవంలో తెలిసికొన్నాడు

శ్రీరామకృష్ణుడు బుద్ధదేవుని దివ్యత్వాన్ని అంగీకరించాడు. బుద్ధుని బోధనలకున్నూ ఉపనిషత్తులబోధనలకున్నూ గల పోలికలను ప్రదర్శించాడు. జైనమతస్థాపకులైన తీర్థంకరులపట్ల కూడా ఆయన ఎంతో గౌరవం చూపాడు. శిక్కుమతగురువులు పదుగురు. వారియందున్నూ ఆయన కత్యంతాదరం ఉణ్ణింది. హైందవేతర

సాధనామార్గాన్ని అనుసరింపవలసిన అక్కఱ ఆయనకు లేదు. భగవంతునందు ఆయనకుండిన ఉత్కటకోటికమైన ప్రేమచే అన్ని పొలిమేర లున్నూ తొలగిపోయినాయి, పోగా ఆయన విశ్వమందలి వివిధమతాదర్శములను ఆశయములను గుఱించి ఉపపన్నంగా ప్రసంగింపగల నిపుణు డయ్యాడు.

శ్రీరామకృష్ణుని పేరెత్తంగానే మనస్మృతి రంగంలోకి ఆయన శిష్యాగ్రణియైన శ్రీ వివేకానందస్వామియు వస్తాడు. శ్రీ వివేకానందస్వామి అపరబుద్ధదేవుడే. శ్రీరామకృష్ణుని సర్వమత సమన్వయసందేశాన్ని శ్రీ వివేకానందస్వామి విశ్వమంతటా వ్యాపింపజేశాడు. విశ్వమత మహాపరిషద్వేదికపై ఆయన ఈలాగు ఉద్ఘాటించాడు—"పూజ్యత, పవిత్రత, త్యాగం-ఇవి ప్రపంచంలో ఏమతసంస్థకూ ప్రత్యేకమైన శాణాచి కాదు. ప్రతిమతమూ లోకోత్తర చరిత్రులగు పురుషులనూ స్త్రీలనూ ఉద్భవింప చేసింది. ఇట్లు విస్పష్టమై ఉండంగా, ఎవ్వరైనా తమమతం ఒక్కటే సుస్థిరంగా నిలవాలనీ, ఇతరమతాలన్నీ నశించాలనీ భావిస్తే, అట్టి మందబుద్ధుల అవివేకానికి సాహృదయాంతర్గత పరితాపాన్ని తెలుపుతూ వారెంత ప్రతిఘటించినా, 'కావలసింది కలహం కాదు సహకారం' 'అన్యమతవిధ్వంసనం కాదు, వాని ఆశయాలను గ్రహించడం' 'శత్రుత్వం కాదు, శాంతియుతసమన్వయం' అని మతపతాకలపై వ్రాయబడు దినం శీఘ్రకాలంలోనే వచ్చి తీరుతుం దని తెలుపుతాను."

శ్రీరామకృష్ణసేవాసంఘాలు ప్రస్తుతం మన దేశ మంతటా వ్యాపించి ఉండడమేకాక ప్రపంచంలో పెక్కుప్రాంతాలలో ఉన్నాయి. 'ఆత్మనో మోక్షాయ జగద్ధితాయ చ' అన్నట్లు భవబంధవిమోచకమైన జ్ఞానసాధనను జగద్ధితసాధకములైన సేవాకార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నాయి. యథాశక్తి వానికి తోడ్పడమూ కృతజ్ఞులమై యుండడమూ మనకర్తవ్యాలు. ఈ శ్రీరామకృష్ణునిజయంతి, ఆయన ఉపదేశాలను ఆస్థతో ఆచరణలో పెట్టడానికి మనం నిశ్చయించుకోవలసిన శుభదినం.

శ్రీ శ్రీ శారదానందస్వామిగారి మాతృభక్తి

శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

శ్రీ శ్రీ శారదామణిదేవిగారికి ప్రీతిపాత్రుడగు మహాశిష్యుడు శ్రీ శారదానందస్వామి. శారదానందునిగూర్చి మాతృదేవి తఱచు ఇట్లు పల్కును: "శరత్తు (శారదానందస్వామి) నావాసుకి, (ఆదిశేషుడు) వేయిపడగ లెత్తి పని చేయును! నీళ్లుపడుచోటనే గొడుగు పట్టును" [అనగా ఎచ్చట అవసరమో తత్క్షణమే అచ్చటికి పోయి ఆ అక్కఱను తీర్చును]

దక్షిణేశ్వరమున ఠాకూరు శ్రీరామకృష్ణుడు నివసించుచున్న సమయము. ఒకదినము శ్రీరామకృష్ణుడు ఇటునటు తిరుగుచు, తటాలున ఒక యువకునియొడిలోకూర్చుండి కొన్నినిమిషములు భావావేశపరుడై యుండి లేచిపోయెను. అచ్చట నుండిన భక్తులు ఆ విషయముగూర్చి ప్రశ్నింప "ఈ బాలుడు ఎంతబరువు మోయగలడో చూచితిని" అనెను. యథార్థముగ శ్రీరామ

కృష్ణుని శిష్యబృందములో గురుతర కార్యభారములు వహింప యోగ్యుడు మఱొకడు కానరాడు. రామకృష్ణమిషను ఏర్పడినసందర్భమున రామకృష్ణమఠ మిషనుల కార్యదర్శిగా వివేకానందస్వామి శారదానందుని నియోగించెను. ఎడతెగక 30 సంవత్సరాలపాటు ఈ కార్యభారమును జీవితాంతమువఱకు ఓర్పుతో కడు శాంతస్వభావముతో ప్రసన్నచిత్తముతో వహించి ఈ వ్రతోద్యాపనము కావించెను.

శారదానందస్వామి శ్రీరామకృష్ణసంఘమునకు పరిపాలకుడును, ధారకుడును, రక్షకుడునై యొప్పెను. శ్రీమంతులకు, దరిద్రులకు, దుఃఖితులకు, అసహాయులకు అతడు పరమాప్తుడు. భక్తమహిళలుసైతము ఎట్టి సంకోచము లేక తమ సుఖదుఃఖములనెల్ల శ్రీ శారదానంద స్వామికడ వెళ్ళబుచ్చుకొని ఉపశాంతి నొందెడివారు.

శ్రీ యోగానంద-అద్భుతానంద- అద్వైతానందుల-పిదప, సుమారు 21 సంవత్సరాలపాటు శ్రీ శారదానందస్వామి, శ్రీ శ్రీ మాతృదేవి సేవ కావించెను. శ్రీమాతృదేవియు తనకు అవసరముపడినప్పుడెల్ల వెంటనే ప్రియశిష్యుడగు శారదానందుని పిలిపించి సమస్యలనెల్ల వానికి తెలిపి వానిపై భారము వదలిన పిదపనే నిశ్చింతురాలగును. మాతృభక్తుడగు శారదానందస్వామి, శ్రీశారదా రామకృష్ణుల స్మరించుచు, సర్వసమస్యలను దృఢచిత్తముతో నిర్విఘ్నముగ నెఱవేర్చును.

జయరామ్బాటి, కామార్పుకూరులనుండి మాతృదేవి కలకత్తాను రాదలచినచో, వెంటనే శరత్తు మహారాజుకు కబురంపును. శరత్తు మహారాజు తానే స్వయముగా వెడలును లేకున్న విశ్వాసపాత్రుడును, సుపరిచితుడునగు భక్తుని పంపును. ప్రయాణకాలమున మాతృదేవికి ఎట్టి ఇబ్బంది కలుగకుండ చూచుకొను భారము తనపైనే వేసికొని, అన్ని విధములగు సౌకర్యముల నేర్పాటు చేయును. ఉద్బోధన్ గృహమున శ్రీ శారదాదేవి వసించు సమయమున శారదానందుడు తన్ను మాతృదేవి ద్వారపాలకునిగ అర్పించుకొనెను. సమయాసమయ జ్ఞానము లేక వచ్చు భక్తుల వలన మాతృదేవికి ఎట్టి కష్టము కలుగకుండ కంటికి రెప్పవలె కాచును. ఒకనాటి ఘటన – భక్తుడొకడు, మధ్యాహ్న సమయమున, హారిసన్ రోడ్డునుండి, ఉద్బోధన్‌కు (చాల దూరమునుండి) నడచివచ్చి సరాసరి మాతృదేవికడకు వెళుచుండెను. అది గురించి శరత్తు మహారాజు భక్తునకు అడ్డు నిలిచి ''చూడుడు, అమ్మ ఇప్పుడే బైటనుండి తిరిగివచ్చినారు, చాల అలసిపోయియున్నారు. కాన మీరు మేడపైకి వెళ్లి ఆమెను దర్శింప వీలుపడదు'' అనెను. కాని భక్తుడు శరత్తు మహారాజు మాటను నిర్లక్ష్యముచేసి ''అమ్మ మా సొంతసొమ్ము. ఏమి?'' అనుచు పైకి వెళ్లెను. శరత్తు మహారాజు నిల్చిన చోటనే చలింపక నిల్చియుండెను. కాని భక్తుడు లోలోన తాను చేసిన అన్యాయమునకు దుఃఖించెను. భక్తుడు మాతృదేవిని దర్శించి తృప్తినొంది, అటుపై తాను చేసిన తప్పు తెల్పి చాల పశ్చాత్తాపపడెను. మాతృదేవి అంతయు విని ''శరత్తు నిజమే చెప్పెను నాయనా, కాని నీవు ఇందులకు ఇంతగ పశ్చాత్తాపపడ నక్కఱలేదు'' అనెను. కాని మెట్లు దిగుచు, ఆ భక్తుడు అతి దీనమనస్కుడై తన నేరమును మన్నింప శ్రీ శారదానందస్వామికడ క్షమాపణవేడ నిశ్చయించుకొని దిగివచ్చుచుండెను. శరత్తుమహారాజు నిండుకుండవలె ఏమియు తొణకక అదేచోటున ద్వారపాలకు

డుగ, అలాగే నిల్చియుండెను. భక్తుడు, ఆయనకు ప్రణమిల్లి తాను కావించిన అపరాధమును క్షమింప ప్రార్థించెను. సహిష్ణుతామూర్తియగు శరత్తుమహారాజు, భక్తుని చేరదీసి, కౌగలించుకొని మందహాసవదనుడై "ఇందులో అపరాధ మేమి కలదు? అట్టి వ్యాకులత లేనిచో తల్లిదర్శనము లభించి యుండునా ఏమి?" శాంత సమాహిత చిత్తము కలవాడును, ప్రసన్నమూర్తియు అగు శరత్తుమహారాజును గాంచి, భక్తుడు విస్మయము నొంది "ఇట్టి సర్వగుణసంపన్నుడగు విశిష్ట శిష్యుడు కావుననే మాతృదేవిసేవ చేయగల్గు సౌభాగ్యము నందగల్గెను" అని లోలోన ప్రశంసించుచు సంతుష్ట చిత్తముతో తిరిగిపోయెను.

శ్రీ మాతృదేవికి సర్వవిధముల సౌకర్యముల నొనర్చుటయే తన ప్రధానకర్తవ్యముగ శరత్తు మహారాజు భావించును. ఒకపరి శరత్తుమహారాజు కాశికి వెళ్లియుండెను. అట్టితఱి మాతృదేవి కలకత్తాకు తిరిగివచ్చు ప్రసంగము వచ్చెను. శారదాదేవి వెంటనే "శరత్తు కలకత్తాలో లేడు. కాన నేను అక్కడికి పోవు మాటయే ఎత్తకుడు. అక్కడికి పోయి నేను ఎవరిదగ్గఱ ఉందును? సర్వవిధముల నా భారమును సంపూర్ణముగ వహింప శక్తి శరత్తుకు తప్ప ఇం కెవ్వరికిని లేదు. కాన మీరా ప్రయత్నమును వదలుడు" అని స్పష్టముగ తెల్పెను. వేయేల మంత్రదీక్షా విషయములలో కూడ మాతృదేవి, శరత్తు మహారాజు గారి సలహా వినును. అటు శరత్తు మహారాజు కూడ మాతృదేవి మనోభీష్టము ప్రకారము సలహా చెప్పును. ఇట్లు గురుశిష్యుల పొందిక ఎంతయు ప్రశంసనీయమైనది.

శ్రీ వివేకానందస్వామి ఆహ్వానమును మన్నించి, శారదానందస్వామి క్రీ. శ. 1896, ఏప్రెలుమాసములో కలకత్తానుండి లండనుకు పయనమాయెను. ఆ సమయమున శ్రీరామకృష్ణుని శిష్యబృందము తీవ్ర త్యాగతపస్సుల వరించి తమ గురుపరేణ్యుని జీవనాదర్శము ననుసరించి, ఆలంబజారు మఠమున కాలము గడపుచుండెను. వివేకానందస్వామి సనాతన హిందూమతధర్మ ప్రచారార్థము పాశ్చాత్య ఖండముల కేగియుండెను. మిత్రుడును, బాల్యస్నేహితుడును, సోదరశిష్యుడును అగు శారదానందుని తన ఉద్యమ సహాయార్థము పిలువనంపెను. చాలదినముల పిమ్మట తన ప్రియసోదరశిష్యుని కలసికొని వివేకానంద స్వామి అపరిమితానందము నందెను. శారదానందస్వామి లండనులో శ్రీ ఇ. టి. స్టర్డీ గారింట అతిథిగ నుండెను. అటుపై సుమారు రెండు నెలలపిదప లండనునుండి అమెరికాకు వేదాంత ప్రచారార్థము వెడలెను. పాశ్చాత్యఖండములకు పయనించుటకుముందు శరత్తుమహారాజు మాతృదేవిగారి ఆశీస్సులనంది ఆమె పాద ధూళిని శిరముపై చల్లుకొని పోయెను. శరత్తు మహారాజును మాతృదేవియే కాక, ఆమె కన్న తల్లియగు శ్రీ శ్యామసుందరీదేవికూడ చాల ప్రేమించెడిది. శ్రీ శారదాదేవి, శరత్తు మహారాజునకు పాశ్చాత్యఖండములకు వెడలుటకు అనుమతించె నని విని శ్యామసుందరీదేవి తన కుమార్తెతో "అమ్మా, నీ బిడ్డను వీడు సముద్రములు పదునూడునదులు దాటి వెళ్ళుటకు ఎలాగనుమతించితివి? తల్లీ, నీగుండె ఎంత నిబ్బరమైనదిఅమ్మా" అనెను. ఒకపరి మాతృదేవి సందర్భవశమున భక్తులతో ఇట్లనెను. "మా అమ్మ అసలు లక్ష్మీదేవివంటిది. నా బిడ్డయగు శరత్తుపై ఆమెకు ఎంతో మక్కువ.

శరత్తు నా అనుమతి లేనిదే ఏ పనిఅయినను చేయువాడు కాడు. ఆహా! అతని నిష్ఠను ఏమని పొగడుదును! విదేశములలో తనకు సాహాయ్యము చేయుటకుగాను రమ్మని నరేంద్రుడు (వివేకానందస్వామి) శరత్తుకు కబురంపెను. అందుచే అమెరికాకు పోవుటకు ముందుగ శరత్తు నా అనుమతి వేడుచు, నాకడకు వచ్చెను. నేను అతనిని ఆశీర్వదించి 'భయ మేమియు లేదు నాయనా, శ్రీ ఠాకూరు సర్వదా మిమ్ముల రక్షించుచున్నారు' అని పల్కితిని.

మాతృదేవి కలకత్తాకు వచ్చినపుడెల్ల ఉండుటకుగాను ఒకస్థిరపుగు వాసస్థానము లేకుండెను. శరత్తుమహారాజునకు ఇది ఒక కొఱతగ నుండెను. దైవప్రేరణచే శ్రీకేదార చంద్రదాసు అను పేరుగల భక్తు డొకడు కొంతభూమిని మాతృదేవిపేర దానముచేసెను. శ్రీశారదానందస్వామి ఆస్థలముపైనే మాతృదేవికి నివాసయోగ్యముగ అన్నివసతుల నేర్పఱచుచు ఒకభవనము నిర్మింపసమకట్టెను. ఇల్లు కట్టుటకు చాలినంత రొక్కము చేత లేక పోవుటచే చాలమంది ఆప్రస్తావనను ఆమోదింప లేదు. కాని మాతృసేవాపరాయణుడగు శరత్తుమహారాజు మాతృదేవి నిల్చుటకు నీడ లేనందున ధైర్యము వహించి, సంపూర్ణబాధ్యతను తనపై వేసికొని అప్పు తెచ్చి భవనమును నిర్మించెను. ఈ భవనముననే శారదాదేవి జీవితాంతమువఱకు నివసించెను. అదియే నేడు పవిత్రమాతృదేవి స్మారకభవనమును, ఉద్బోధన్ ప్రచురణ కార్యాలయమునై యొప్పుచున్నది. శ్రీమాతృదేవికి నివాస మగుట కేగాక, శ్రీశ్రీరామకృష్ణుని చిత్రపటము స్థాపించి, నిత్యపూజ నైవేద్యము హారతి మున్నగు భగవదుపచారములెల్ల సక్రమముగ కొనసాగుటకును ఏర్పాట్లుచేసెను. ఇంతటి శ్రమ వహించి సర్వాంగసుందరముగ నిర్మితమైనభవనమును గుడిని చూచి మాతృదేవి ఆనందముతో నుప్పొంగెను. ఈ నవ నిర్మితభవనమందు మాతృదేవిని నివసింపచేసి శరత్తుమహారాజు కృతార్థుడ నైతి నని యుప్పొంగెను.

అటు భవననిర్మాణమునకై చేసిన అప్పును చెల్లించుటకుగాను శ్రీరామకృష్ణుని జీవితచరిత్రను వ్రాయ సమకట్టెను. ఆనాటికిని శ్రీరామకృష్ణుని సమగ్రజీవితమును యథాతథముగ లిపిబద్ధము చేసియుండ లేదు. శ్రీరామకృష్ణుని జీవితచరిత్రను సంగ్రహించుటకుగాను శరత్తుమహారాజు చాలశ్రమ పడవలసి వచ్చెను. పెక్కుపాట్లకులోనై చిట్టచివరకు ధర్మస్థాపకుడును, సర్వధర్మస్వరూపుడును, అవతారవరిష్ఠుడును అగు శ్రీరామకృష్ణుని జీవితమును ప్రచురించి, ఆ పుస్తకములమ్మిన డబ్బుతో అప్పు తీర్చెను.

శరత్తుమహారాజు సర్వతోముఖప్రతిభకలవాడైనను శకికిమించిన పనుల నెల చేయవలసివచ్చెడిది. ఇటు ఉద్బోధన్ మాసపత్రిక సంపాదకుడుగను, ఉద్బోధన్ కార్యాలయపరిచాలకుడును, రామకృష్ణమఠమిషనులకార్యదర్శిగను-ఇట్టి గురుతరభారములనెల్ల వహించుచున్నను ఎన్నడును చీకాకుపడలేదు. దానితోపాటు శ్రీమాతృదేవి సేవాశుశ్రూషాది కార్యములెల్ల స్వేచ్ఛగ తనపై వేసికొని ఎట్టి లోపము లేకుండ చూచుకొనుచుండెను. విసుగు అనుమాట శరత్తుమహారాజు జీవితములో కానరాదు. ఆయనది సుమధురకంఠము. కోకిల కంఠముతో భక్తికీర్తనల పాడుచున్నతఱి వినువారల మనంబులలో ఆనందము ఉప్పొంగెడిది. పగలంతయు విధివిరామము లేక పలు

రకములగు పనులతో గడపును. సంధ్యాహారతి ముగిసిన పిదప తఱచు మాతృదేవి "శరత్తును వచ్చి రెండుకీర్తనల పాడి పొమ్మను" అని పిలువనంపును. నిష్ఠావంతుడును, శ్రద్ధావంతుడును మాతృదేవిసేవకై ఆత్మసమర్పణము చేసికొన్నట్టి మహాత్ముడునగు శరత్తుమహారాజు తల్లికి పాటలు వినిపించును. ఆ తల్లియు తన్నయురాలై ప్రియశిష్యుని వేనోళ్ల ప్రశంసించుచు ఆశీర్వదించును.

నిర్యాణమునకు ముందు శ్రీ మాతృదేవి చాల జబ్బులో పడెను. ఆమె ఆరోగ్యము క్రమముగ క్షీణించుచుండెను. వృద్ధాప్యమునకు తోడుగ పలురోగములు ఆవరించెను. చిన్నబిడ్డవంటి స్వభావమై పోయెను. ఒక్కొక్క దినము పట్టుపట్టి ఆహారము తినకుండెను. చాల దుర్బలమై పోయెను. మాటిమాటికి కొంచెము కొంచెముగ ఆహారము తినిపింపవలెను. మాతృదేవి "తినను" అని హఠముచేసినచో "శరత్తుమహారాజుకు కబురంపెదము" అనిన వెంటనే ఆహారము భుజించును. ఒకదినము ససేమిరా అని ఆహారము ముట్టుకొనలేదు. అందుచే శరత్తుమహారాజుగారిని పిలుచుకొని రావలసి వచ్చెను. శరత్తుమహారాజు ఆమె మంచము కడ నిల్చుకొనుటతోడనే పసిబిడ్డవలె "చూడు నాయనా, వీరు నన్నెంతగ విసిగించుచున్నారు? రాత్రింబవళ్లు తిను తిను అనుటే వీరి గొడవ, చీటికి మాటికి ఆ పుల్ల (థర్మామీటరు) తెచ్చి చంకలో బెట్టుదురు. నీవైనను వీరికి చెప్పిపో, నాయనా, నన్ను ఈలాగ వేధింపవలదని" స్వామి మృదుమధుర స్వరముతో మెల్లగ "లేదమ్మా, ఇకమీదట వీరు మిమ్ముల విసిగింపరు" అని బుజ్జగించెను. కొంతవడికి మహారాజు "అమ్మా, కొంచెము ఆహారము భుజింతురా" అని అడిగెను. మాతృదేవి వెంటనే సమ్మతించెను. సేవకురాలు పాలు తెచ్చి త్రాగింపపోగా, శరత్తుమహారాజుతో "నీవు త్రాగింపుము ఆమె చేతిగుండ నేను త్రాగను" అనెను. చిన్న చెంబులో పాలుపోసి మెల్లమెల్లగ కొంచెముగ త్రాగినపిదప మహారాజు మాతృదేవితో "అమ్మా నిమ్మళించుకొని, కొంచెము సేపు తర్వాత కొంచెముగా త్రాగించెదను" అనెను.

మాతృదేవి "ఆహా! చూడు నాయనా, నీవు ఎంత ఓర్పుతో, మెల్లగ త్రాగించుచున్నావో, వారు ఈలాగు చేయరు" అనెను. పాలు పూర్తిగ త్రాగినపిదప "ఇక నీవు వెళ్లి పండుకో నాయనా, నీ విశ్రాంతివేళ, నీకింత శ్రమ కలిగించుటయైనది?" అని పల్కెను.

మాతృదేవి నిర్యాణమునకు కొన్ని దినముల ముందు శరత్తుమహారాజును పిలిపించి భక్తుల చూపుచు "వీరినందఱిని చూచుకో నాయనా" అని పల్కి నిశ్చింతురాలాయెను. శ్రీ మాతృదేవి లీలానాటక పరిసమాప్తి ఆసన్నమయినదని తెలిసికొని భక్తమహిళలు విలపించుచుండిరి. వారిని పిలిచి మాతృదేవి "శరత్తు ఉన్నాడుగా మీ కేమియు భయము లేదు" అనెను.

మాతృదేవి క్రీ. శ. 1920 జూలై నెల 21 వ తేదీన రాత్రి $1\frac{1}{2}$ గంటలకు పరమపదమునందగ, సర్వవిధములగు అంతిమక్రియలకెల్ల శరత్తుమహారాజు ఏర్పాట్లు చేసెను. అటుపై ఆ చితిచేసినచోటనే బేలూరు మఠములో ఆమె స్మారకముగ, ఆలయము నిర్మించెను. కొన్ని సంవత్సరముల పిదప మాతృదేవి జన్మస్థానమగు జయరాంబాటిలో ఆలయము ప్రతిష్ఠించి, రామకృష్ణాశ్రమము స్థాపించి, మాతృభక్తిని చిరస్థాయిగ నిలిపి పోయెను.

77

మఠము
బేలూరుపోస్టు,
28 నవంబరు 1917.

ప్రియ——,

ప్రేమతో నీవు వ్రాసిన జాబును చూచుకొని మహానందము నొందితిని ... మాకును నీకును మధ్యనున్న ఈ అవ్యాజప్రేమను గురుదేవుడు మఱింత గాఢతరముగ నొనర్చును గాక. ఇదే ఆయన శ్రీచరణములొద్ద నా యాంతరంగిక ప్రార్థనము. లోకములకు పరమ శ్రేయస్సును సమకూర్చుటకై ఆయన మానవ రూపమును దాల్చెను. పరమశ్రేయస్సు తాల్చు రూపము ప్రేమయే. విశ్వమంతటను ఈప్రేమ నెలకొల్పబడును. దాని జాడలు ఇప్పుడు కననగుచున్నవి. ఈ సంఘర్షణలును వాదములును ఆ విశ్వప్రేమను నెలకొల్పుటకే గాని వేఱొకందుకు కాదు. ఇంతవఱకెన్నడును సంభవింపనిది ఇప్పుడు సంభవింపనున్నది. ఈ యాధునికయుగము అద్భుతయుగము...

నీ ప్రేమాశీర్వాదములతో,
శివానంద.

ప్రియ——,

నీజాబు చేరినది. సంగతులు తెలిసినవి. జీవితలక్ష్యసిద్ధిని బడయుటకు నీవు అనుసరింప నిశ్చయించుకొనిన రెండు మార్గములలో మొదటిది నాకు సమ్మతము. రెండవమార్గమునుగూర్చి నేను చెప్పునదిది: గురువననెడు భావము నాకెన్నడును కలుగదు. నాహృద్గతనిధిసర్వస్వము గురుదేవుడు శ్రీరామకృష్ణుడే. నేను సదా ఆయనకు భృత్యుడను. శిశువను. శిష్యుడను. కావున నే నెవరికిని ఎప్పుడును గురువను కాజాలను. ఎవరేని నన్ను గురువుగా భావింతురేని వాస్తవమునకు వారు గురుదేవుని గుఱించి భావించుచున్నట్లే. ఏలయన నా సకలసంపదలును ఆయనయే, ఆయన ఒక్కడే ఈ యుగమునకు జగద్గురువు. కాని మఱొకవిషయమునుకూడ చెప్పుచున్నాను. ఎవడేని గురుదేవుని మనోదేహాత్మపూర్వకముగ ప్రేమింపగోరునేని అతడు మాకు స్వకీయుడు. అతనికి గురుదేవునందలి శ్రద్ధయు భక్తియు ప్రేమయు పెంపొందవలయునని నేను హృదయపూర్వకముగ ప్రార్థింతును. ఈ యుగమున మా గురుదేవుడు గాక వేఱొక గురుదేవుడు లేడు. ఇది నా దృఢవిశ్వాసము. ఆయన కేవలము గురువుమాత్రమే కాడు. తండ్రియు తల్లియు బంధువును మిత్రమును జీవితమున సమస్తమును ఆయనయే. మానవులకు సంసారసాగరమును తరింపజేయు ఏకైక ప్లవము గురుదేవుని "రామకృష్ణ" యనెడి పవిత్రనామము. జీవ ముట్టిపడు ఆయన మధురరూపమే ధ్యానమునకు లక్ష్యము. ఆయన తోడి సాహచర్యమే సత్సంగము. ఇదే నా బోధనము, మంత్రోపదేశము. వేదపురాణేతిహాసాది గ్రంథపారాయణమును సజ్జనసంగతియు చాల మంచివే. సరియైన కర్తవ్యములే. కాని వానిని మన భక్తివిశ్వాసములకు ప్రవర్ధకమగు రీతిలో చేయవలెననుట నా కోరిక. వీని నెల్ల గ్రహించిన పిమ్మట ఇంకను నన్ను నీవు గురువుగా భావింప గోరుదువేని, భావింతువు గాక.

ఇక నేమి వ్రాయుదును? నీకు నా హృదయ పూర్వకాశీస్సులు.

నీకు చక్కని విద్వత్తు ఉన్నచో గురుదేవుని పనులను నీవు చక్కగ నిర్వహింపగలుగుదువు నీవు మా రంగములోనికి గురుదేవుని రాజ్యము లోనికి ప్రవేశింతువేని పలురకములైన పనులను చేయవలసి యుండును. వాని నన్నిటిని ఆధ్యాత్మికసాధనలలో చేరిన వానినిగ మే మాదరింతుము. ఏలయన అదంతయు గురుదేవునిపని. మాలో ఎవరిపనియు కాదు. గురుదేవుని కుటుంబము చాల పెద్దది. ఆ కుటుంబమునకు సేవ చేయుటకే ఆయన మమ్ము ఈ భువియందుంచియున్నాడు. నీవును ఆ గురుదేవుని పరిచారకులలో నొకడవుగ పరిగణనీయుడవు అనుటను నిశ్చితముగ నీవు గుర్తింతువు గాక.

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

79

శ్రీరామకృష్ణమఠము,
బేలూరు హౌరా,
27 జూను 1919.

ప్రియ,—

నీజాబు చేరినది, సంగతులు తెలిసినవి. దేవునను గ్రహమున కావలసినంత వానలు కురియును. భయ మక్కఱ లేదు. దేవుని సాయము లేక, దేశపరివ్యాప్తమైన ఈఘోర క్షామమును ఎవరు అరికట్టగలరు. ఎవ్వరును అరికట్టలేరు. సమస్తమునకును ఆధారము భగవదనుగ్రహము. ప్రేమపూర్ణుడును కృపాసాగరుడునగు భగవంతుడు తప్పక తోడ్పడును.

భగవంతుని శ్రీచరణములందలి నీభక్తి శ్రద్ధలు దృఢపడవలయుననియు నీ మనోదేహాత్మలు భగవదర్పితములు కావలయు ననియు నేను నా మనః పూర్వకముగ ప్రార్థించుచున్నాను. మమకారము నీకు బొత్తిగా లేకుండును గాక. భగవన్నామమందును భగవత్ప్రేమయందును తిరుగులేని రీతిగ నిమగ్నుడవు కమ్ము. దేహ మున్నంతకాలము మానవుల రూపమున నున్న సర్వేశ్వరునికి పరిచర్య చేయుచుండుటకు నీ కారోగ్యమందును గాక. ఇంతకంటె నేమి చెప్పుదును? నీకును అందఱికిని నా హృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులు.

కోకామహారాజు వచ్చి యున్నాడు, కులాసాగా ఉన్నాడు. మఠమునందలి తక్కినవిషయములు భగవత్సంకల్పముచొప్పున ఒకరీతిగ బాగుగనే సాగిపోవుచున్నవి.

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద,

80

శ్రీరామకృష్ణమఠము,
బేలూరు, హౌరా,
30 జూన్ 1919.

శ్రీమన్,

నీజాబు చేరినది. భగవంతునికి నీవు పూజాసేవాదికమును చేయుచున్న కొలదియు అశుద్ధమై యుండిన మనస్సు విశుద్ధ మగును. ప్రేమప్రేరితమైన ఆరాధనకు ప్రత్యేకమైన పద్ధతి ఏమియు లేదు. భగవంతుని శ్రీచరణము లొద్ద పుష్పములను గంధములను ఇతరపూజా ద్రవ్యములను భక్తితో సమర్పించి ఇట్లు ప్రార్థింపుము. "దేవా, నే నజ్ఞుడను. నాకు భక్తి లేదు. జ్ఞానము లేదు. శ్రద్ధ లేదు. ప్రేమ లేదు. చదువు లేదు. తెలివి లేదు. నే నర్పించిన గంధపుష్పాదులను దయతో స్వీకరింపుము. నన్ను విశుద్ధు నొనర్పుము. భక్తిని శ్రద్ధను ప్రేమను పవిత్రతను ప్రసాదింపుము. నా జీవితమును ధన్య మొనర్పుము. స్వామీ, దయతో ఈ పీఠము నలంకరించి యున్నావు.

లోకక్షేమమునకై దయతో స్థిరముగ వెలసి యుండుము; మేము ధన్యుల మగుదుము గాక, ఈ దేశము ధన్యమగును గాక.'' భక్తివినయ ములతో ఈ ఈలాగు ప్రార్థించుచు నివేదన లను సమర్పింపుము. ప్రసాదమును ఆరగింప జేయునప్పుడును ఇట్లే ప్రార్థింపుము.

సరళ భక్తివిశ్వాసములచేతనే భగవంతుని ప్రాపింప నగును. అట్టి తన కింకరుల పొర పాటులను స్వామి లెక్కింపడు. వారితప్పిదముల నన్నింటిని మన్నించి క్రమముగ వారిని పవి త్రుల నొనర్చును.

ప్రేమప్రేరితమైన పూజలో పరికరాడంబ రము అంతగా నుండదు. కొన్ని స్తోత్రముల నను సంధించుట మంచిది, కొన్ని కీర్తనలను పాడుము. పూజానంతరము భగవన్నామమును యథా శక్తి జపింపుము. ఈ క్రమమును సాగింతువేని జీవితము పవిత్ర మగును. భగవదారాధనమును సాగించుకొలదియు ఆయన అనుగ్రహముచే కామినీకాంచనములందలి నీ సంగము విడి పోవును.

ఇంతకన్న నేమి వ్రాయుదును? నాహృదయ పూర్వాశీస్సులను స్వీకరింపుము.

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

81

శ్రీరామకృష్ణమఠము,
బేలూరు, హౌరా,
8 జూలై 1919.

ప్రియ—,

నీ జాబు చేరినది. సంగతులు తెలిసినవి...

హిమాలయములందలి ఏకాంత ప్రకృతి రామణీయకము భక్తునకు మనశ్శాంతిని కలిగించి భగవద్ధ్యానమునకు తోడ్పడును. ప్రకృతి సౌందర్యము పెక్కండ్రను బాహ్యోన్ముఖు లనుగ చేయును. కాని ఆక్షేపణీయమైన విష యముల వంకకు కాదు. ధ్యానము ప్రగాఢ మగునేని బాహ్యప్రపంచపు మెఱుగులు మనసు నంతగా ఆకర్షింపవు. వ్యుత్థానదశలో అనగా ధ్యానమును ముగించి వెలుపలి ప్రపంచము నకు వచ్చి హిమాచల ప్రాంతమున నున్నట్టి ప్రకృతి రామణీయకము వంకకు చూపు మరల్చి నప్పుడు ధ్యానమున కెంతయు ననుకూలమైన దియు కల్తిలేనిదియు నగు ఆనంద మనుభూత మగును. సాధువులును భక్తులును ప్రకృతి రమణీయస్థలముల నిచ్చగించుటకు కారణ మదే.

కంఖాలు ఆధ్యాత్మికసాధనలకు చాల నను కూలమైన ప్రదేశము. వానకాలములో ప్రకృతి దర్శనీయముగ నుండును. ఆధ్యాత్మికసాధన లలో నిమగ్నుడవు కమ్ము. ఇంతకన్న నేమి చెప్పుదును? సమస్తమును మఱచిపొమ్ము. మనలనుకూడ మఱచిపొమ్ము. భగవంతుని స్మృతి తప్ప మనసులో వేఱు దేనినిగాని ఉండ నీయకుము. ఇట్టిస్థితి సిద్ధించిననే భగవంతుడు నిన్ననుగ్రహించె నని తెలిసికొమ్ము...

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

82

శ్రీరామకృష్ణమఠము,
బేలూరు, హౌరా,
17 జూలై 1919.

ప్రియ—,

నీ జాబు చేరి కొన్నాళ్లైనవి. పెక్కు దినములకు పిమ్మట నీవు మదరాసు మఠమునకు వచ్చియున్నావనియు అక్కడ క్షేమముగ నున్నావనియు అచటి భక్తులగోష్ఠిసుఖమును

అనుభవించుచున్నా వనియు విని సంతోషించి తిని. అప్పుడప్పుడు ఇట్టి మార్పులు కలుగుట చాల మంచిది. నీ యందలి నా ప్రేమానురాగములు అపరిమితములు. నీ శ్రేయము నభిలషించుచుందును. నీ డెందమును శ్రద్ధతో భక్తితో జ్ఞానముతో ప్రేమతో నింపు మని హృదయపూర్వకముగ భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

భక్తులకు ఎక్కువ పాండిత్య మక్కఱలేదు. నిజమైన సారాసార వివేకమును వైరాగ్యము నున్నచో సర్వము సిద్ధించును. గురుదేవుడు చెప్పుచుండెడివాడు. "ఆత్మహత్య చేసికొనుటకు సూదిమొన చాలును. ఇతరులను చంపవలయు నని కత్తులు డాలులు మొదలైనవి కావలయును." ఆలాగే స్వకీయ మోక్షమును బడయుటకు ఎవనికిని విశేష పాండిత్యము అక్కఱలేదు. భగవన్నామము చాలును. ఇందులకు పెక్కు ఉదాహరణములు శాస్త్ర గ్రంథములలో కలవు. కాని లోకులకు ఉపదేశింపవలసిన వారికి ఎంతో చదువును పాండిత్యమును కావలసియుండును. లోకులకు ఉపదేశములు చేయవలె నన్న కోరిక నీకు లేదు. కాబట్టి భగవంతునిలో నిమగ్నుడవై యుండుటకు నీ కిప్పుడున్న పాండిత్యము కావలసినంతకన్న హెచ్చే. ఇంతకన్న ఎక్కువ పాండిత్యమావశ్యకమైనను సర్వశక్తిమైన లోకమాత సకాలమునకు నీకు దానిని ప్రసాదింపక పోదు. ఆమె యనుగ్రహ మొక్కటే భక్తులకు మూలాధారము. ఆమె యనుగ్రహ మున్నచో ఏ కొదువయు నుండదు. సకలశాస్త్ర గ్రంథములును ఆమెడెందమున సదా ప్రబుద్ధములై యుండును. ఎవని డెందమున లోకమాత ప్రబుద్ధయై యున్నదో అతని కేమి కొదువ "విద్యాః సమస్తా స్తవ దేవి భేదాః" "అమ్మా, సకల విద్యలును నీరూపాంతరములే." సర్వజ్ఞానమును ఆమెయే. శాస్త్ర సర్వస్వమును ఆమెయే. మనస్సు ఆమె శ్రీచరణములపై నెలకొనునేని భక్తున కే కొదువయు నుండదు. మనస్సును పూర్తిగా ఆమె శ్రీచరణముల కర్పించు సత్త్వము నీకు కలుగుగాత" మని ఆశీర్వదించుచున్నాను.

దేవు ననుగ్రహముచే ఇచ్చట నందఱును ఒకవిధముగ బాగుగనే ఉన్నారు. మహారాజుగారు కల్కత్తాలో నున్నారు. ఆయన కారోగ్యము బాగుగాలేదు. వేటేట వచ్చుచున్నట్లే మతములో చలిజ్వరములు ప్రారంభమైనవి. నీకు నా హృదయపూర్వకాశీస్సులు. పరేశునకు అవనికి సురేశునకు ప్రియునకు ప్రభునకు తక్కిన యందఱికిని నా యాశీస్సుల నందింపుము.

నీ శ్రేయోభిలాషి,
శివానంద.

సీ. పుండరీకములతోఁ బురణించు కన్నులఁ గారుణ్య మను తేనె గడలుకొనఁగ,
మందారశాఖతో మలయఁజాలెడు కేలఁ బాంచజన్యం బను పండు మెఱయ,
నుదయాద్రితటముతో నుద్దించు నురమునఁ గౌస్తుభం బను దివాకరుఁడు దోఁప,
నాకలోకంబుతో నవ్వు పాదంబున నాకాశనది యను నమృత మొప్ప,
నమృతధారాధరము మాటలాడినట్లు, భాగ్యదేవత రూపుచేపట్టినట్లు,
లలితగతి నున్న సద్గుణాలంకరిష్ణు విష్ణుఁ బొడఁగంటి, భవముల వీడుకొంటి.

—మహాకవి నాచన సోమనాథుఁడు.

క్షరాక్షరములు

శ్రీ॥ శే॥ కులపతులు ముట్నూరు కృష్ణరావుపంతులుగారు

సోదరా, వేదాంతులు తత్త్వబోధకోసం పారిభాషిక పదాలను కల్పిస్తే, అవే మన చిత్త విభ్రమణానికి కారణభూతములై వాద ప్రతి వాదాల్లోకి దింపుతున్నాయి. పరమతత్త్వాన్ని ప్రకృతిపురుషులనుగ నిరూపించడంవల్ల వానికి భేదం కల్పించుకొని, మూలంలో రెండు ఉన్నట్లు ఎందఱు భ్రమించడంలేదు ?

“ఏక మిదమగ్ర ఆసీత్, నాన్యత్ కించి దస్తి” మూలతత్త్వం ఒకటే, ఇంకొకటిలేదు, అని వేదం ఘోషిస్తూంటే, వీరికి రెండెట్లా వచ్చాయండీ ? ఉన్నది ఒక్కటే అయినప్పుడు ప్రకృతి అన్నా పురుషుడన్నా అదే కావద్దూ ?

అయితే ఎందుకు రెండు పదాలు పుట్టా యంటావా ? మూలపదార్థాన్ని రెండు దిక్కుల నుండి చూడవచ్చు—ఒకటి, సృష్టిద్వారా చూస్తే ప్రకృతి, సృష్టికి అతీతంగా చూస్తే పురుషుడు. ఏ దిక్కునుండి చూచినా మూలం ఒక్కటే.

పురుషుడు కాని దేమున్నది ? అన్నమయ పురుషుడు, ప్రాణమయ పురుషుడు, మనోమయ పురుషుడు, విజ్ఞానమయ పురుషుడు, ఆనంద మయ పురుషుడు అంటూ సర్వాన్ని పురుష మయంగా భావించలేదు ఉపనిషత్తులు ?

గీతాకారుడు మాత్ర మేమన్నాడు ?— దేహప్రాణ మనసములను క్షరపురుషుడుగను, సచ్చిదానందాన్ని అక్షరపురుషుడుగను భావిం చాడే. ప్రకృతి పురుషుల కభేదం అని తెలప డానికి సచ్చిదానందాన్ని పరాప్రకృతి అన్నా డీ గీతాకారుడే. సృష్టిలోనిది అపరాప్రకృతి అయితే, పురుషునిది పరాప్రకృతి అయింది.

నీరు కరగి ప్రవహించవచ్చు. లేక గడ్డ కట్టుకొని నిలిచిపోవచ్చు. ఏ అవస్థలోనున్నా అది నీరే ! అట్లాగే మూలతత్త్వం విక్షేపమైతే క్షరమైంది. సంక్షేపమైతే అక్షరమైంది. ఒకటి dynamic రెండవది Static అన్నారు పాశ్చాత్య వైజ్ఞానికులు. దీనినే మనపూర్వులు చిచ్ఛక్తి అని, చిద్ఘనమని నిరూపించారు.

ఇక ఎందుకండీ ఈ కుతర్కాలు—ప్రకృతి పురుషులు రెండా, ఒకటా, అని ? ఈ సంఖ్యా వాచకంతో మూలతత్త్వాన్ని నిర్వచించడం యుక్తంకాదు. అద్వయమంటే గణితంలోని మొదటి సంఖ్య అని తలంచకు. అన్ని సంఖ్యల నిమిడ్చుకొన్న సాంఖ్యమది. దానిని మినహాయిస్తే, ఇక మిగిలేదేమీలేదు.

మూలతత్త్వం క్షరమే అన్నావా, అది కదలికకు లోబడ్డదన్నమాట. అక్షరమన్నావా, అది కదలలేని స్థాణువన్నమాట. రెండూ బద్ధావస్థలే - కాబట్టే నేను క్షరపురుషుడనూ కాను, అక్షరపురుషుడనూ కాను, రెంటిని అంతర్భుక్తం చేసుకొన్న పురుషోత్తముడిని అన్నాడు శ్రీకృష్ణభగవానుడు.

రూపాంతరము

శ్రీ అయ్యగారి రామచంద్రరావుగారు

రసము బుద్ధిగోచరమగు బాహ్యవిషయము గాదు. అది యనుభవైకవేద్యమగు ఆంతరంగిక వస్తువు. రసానుభవమును రూపద్వారమున ప్రకాశింపజేయు విద్యను శిల్పమనిగాని కళయనిగాని అందురు. కల్పనయందు ప్రకాశించు సౌందర్యమును సత్యమున ప్రతిష్ఠించుటయే కళల ప్రయోజనము. రూప, వర్ణ, గంధ, స్వరములచే మనస్సులో భావములు ప్రతిబింబించునప్పుడు మానవుని ప్రాణనికుంజమున రసస్ఫూర్తియగును. రూపవిలాసములచే, వర్ణక్రీడలచే, శబ్దచ్ఛందస్సుచే హృదయవంశీగానము బయల్వెడలునప్పుడు విశ్వమంతయు సుందరరూపముతో విరాజిల్లును. హృదయజడత్వము వీడిపోవును. ప్రకృతివైచిత్ర్యములు మాధుర్యమయము లగును. ఆత్మ ఇంద్రుని పగిది సహస్రనేత్రములతో దిలకించును. విశ్వము తనమేలిముసుగును తొలగించుకొని వినిర్మలమందహాసరుచులను నలుగడల ప్రసరింపజేయును. అప్పుడు గ్రహనక్షత్రములు, ఋతుక్రమము, తరుగుల్మలతాదులు, నదీనదములు నూతనవిలాససంపదలతో దనరారును. అభ్రభేదియగు హిమవన్నగమును, ఉత్తుంగతరంగితమగు విశాలసాగరమును రూపపు అనంతమైన అరూపమును వెల్లడిచేయును. మనఃకల్పితములగు రూపారూప, శబ్దాశబ్ద, రసారస, గంధాగంధముల భేదములు మాయమైపోవును. ఆయుద్దీపనావస్థను వర్ణించు టెట్లు?

హృదయమణికోటరమున ప్రచ్ఛన్నముగ నుండు ఆత్మజ్యోతి బహిర్గతమై ప్రకాశింపనారంభించినయెడల ఆ వెలుగును మఱుగొనర్చుట అసంభవము. ఆత్మ తనవికాసముననే తాను ప్రకాశించును. అందు కవియే కవులు, శిల్పులు, కళానిపుణులు తమ జీవనాంతరాళమున ప్రజ్వలించుచుండు దివ్యజ్యోతిని చేతబుచ్చుకొని ప్రతిహృదయద్వారమునందున నిలబడి, అంతరించిపోవుటకు సిద్ధముగ నున్న దీపములను జాజ్జ్వల్యమానములుగ ప్రకాశింపజేయుటకు ప్రయత్నింతురు. భారతవర్షమున చిరకాలమునుండియు కవిశేఖరులు, కళావిదులు, శిల్పులు బయల్వెడలి తమ తమ రసానుభవములను ప్రకటించు రచనలమూలమున దేశమును ప్రజ్వలింపజేసిరి. భారతవర్ష మింకను ఆత్మవికాస మొందునుగాక! ప్రతిగృహము నందును ఆత్మజ్యోతి ప్రజ్వరిల్లునుగాక! ఆ హృదయవంశీగానమును విచిత్రరీతుల, అనేకగతుల నాలపించెదము గాక! ఆత్మోద్దీపకములగు గానములను, కావ్యములను, శిల్పములను, కళలను బోషించుకొనెదముగాక! అప్పుడు మన యాకర్షణవలననే ఈ గ్రహతారలన్నియు తిరుగుచున్నవనియు, మన కాంతియే సూర్యకాంతులకు తేజ మొసగుచున్న దనియు దర్శించెదము. ప్రాణరహస్యవీథుల విహరించి జీవనపు టేకాంతగోష్ఠిమర్మమును దెలిసికొనుచు ముందున కడుగిడెదము. ఆత్మచింతామణిని గైకొని దాని స్వప్రకాశత్వమున జగత్ప్రకాశమును వీక్షించెదము. పాఠకమహాశయులారా, కవులును, శిల్పులును బొందిన ఆ రసావేశావస్థ యెట్టిదో తెలిసికొనుటకు మీరు కుతూహలు లగుట లేదా? ఆ మధురరసామృతతరంగిణీప్రవాహసరణిని తెలిసికొను టెట్లు?

సామాన్యజ్ఞానమువలనను, మీమాంసాశాస్త్రముల తర్కవితర్కముల వలనను, ప్రాణాంతరవస్తువగు రసము లభ్యము గాదు. మనము ఇంద్రియతరంగఫేనములో జిక్కుకొని, ప్రాణములోని ఆ అంతస్తత్త్వవస్తువును తెలిసికొనలేకున్నాము. మన చర్మచక్షువులు

చూచుచున్నది రూపమును. ఇది బాహ్య విషయము. కాని మనయందు స్నేహము, భక్తి, ప్రేమ మేల్కొనినప్పుడు మన కన్నులు చూచుచున్నది - ఆ రూపమును కాదు, దాని రూపాంతరమును. "బుద్ధిగ్రాహ్య మతీన్ద్రియమ్" అని గీత నుడువుచున్నది. "ప్రేమ చక్షువునకుగాని నందనందనుడు గోచరింపడు" అని భక్తశిఖామణియగు మీరాబాయి గానముచేసినది. ఆ ప్రేమాంజనము మనయొద్ద లేనియెడల ఎన్ని వాదప్రతివాదముల జరిపినను, ఎన్ని తర్కవితర్కములను గావించినను రూపాంతరవిషయ మగ్రాహ్యము. బాహ్యమును వీడుడు. మీ ప్రాణపుటంతరమున ప్రవేశింపుడు. అచ్చట సింహాసనాసీనయైన దేవతో చూడుడు! ఆ రాజ్య మెంతజాజ్వల్యమానముగ ప్రకాశించుచున్నది! ఆ సింహాసనము సత్యము, దానిపై నధిష్ఠించినది ప్రేమ. ఎప్పుడు ప్రేమ సత్యప్రతిష్ఠితమగునో అప్పుడే విశ్వము రూపాంతరము నొందును. ఇది కవిత కుత్కృష్ట ధర్మము. ఇదియే శిల్పమునకు చరమప్రయోజనము. ఇదియే కళల పరమసాఫల్యము. మనము పుష్పమును జూచినంతనే యొక రూపము గోచరమగును. కానీ, యది పుష్పపు యథార్థరూపమును గాదు, సంపూర్ణరూపమును గాదు. ఆ పుష్ప మీయొక్కదినమున వికసించినదా? అనేకజన్మములచరిత్ర మా పుష్పమున గర్భితముగ లేదా? ఎంతకాలము నుండి యీ పుష్పము తన్ను దాను వికసింప జేసికొనుచువచ్చుచున్నదో! ఆ మహాయత్నమున నెన్నిమారులు జాఱిపడిపోయెనో? తిరుగ ఎన్నిమారులు లేకెత్తెనో? ఆ విషయము లెక్కింప నేరితరము? ఆ ప్రసూనములోని ప్రతివర్ణమునందును, ప్రతిరేఖయందును, ప్రతిరెక్కయందును అనంతకాలము ముద్రితమై ప్రకాశించుటలేదా? ఆ పుష్పచరిత్రము అనంతకాలసుఖదుఃఖములు ఆ కుసుమసౌరభమున నంకితములై యలరారుచుండుట లేదా? ఆ పుష్పచరిత్రము అనంతకాలవిరహవేదనను గానము సేయుట లేదా? పుష్ప మన కేవలము చక్షుర్గోచరమగు శుద్ధపుష్ప మని తలంపకుడు. అది విశ్వేశ్వరుని ప్రాణకళిక; అయ్యది అనంతుని లీలారూపము. దానియందు విశ్వరూపము ఉత్తేజితమగుచున్నది. ప్రపంచమంతయు ప్రాణమయము. సమస్తరూపములు చిద్రూపములు. అచేతనము లని మతము హేయముగ జూచు జడరూపములును, మన కంటె తక్కువ యని నిరసించు నీతరులతాదులును, నీసమస్తజీవకోటియు అనంతప్రాణసాగరమున లేచి పడు తరంగములు. పుష్పమనంతము. నీవు అనంతుడవు. సమస్తము ననంతమే. మనకన్నులలో జడత్వముండుటచే ప్రపంచమునకును, పుష్పమునకును జడత్వమారోపించుచున్నాము. కాని మనయల్పత్వముచే పుష్పధర్మముగాని, పుష్పస్వభావముగాని మాఱిపోవునా?

మనకన్నులకు గోచరించు పుష్పసామాన్యరూపము తొలగించి, పుష్పమునందు మునింగి తన్మయత్వముతో జూచితిమేని ఆ పుష్పము ధ్యానధారణలకు లక్ష్యమగును. అప్పుడు పుష్పమువలన కలిగిన రసానుభవము సాధనకు ఆలంబన మగుటయే గాక మూర్తివంత మగును. అందు ప్రాణసాక్షాత్కారమగును. పుష్పము చిద్రూపమున ననంతమై, అనంతమగు ప్రాణవాహినియందు దివ్యసౌరభముతో వికసించును. అప్పుడు మనప్రాణమునకును, ఆ పుష్పమునకును జరుగు ఆదానప్రదానములనే గసలీలనే రూపాంతర మందురు.

(సశేషము)

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీ వివేకానందస్వామి జయంత్యుత్సవాలు

శ్రీరామకృష్ణమఠము, మద్రాసు - 4

శ్రీ వివేకానందస్వాముల 109 వ జయంతి తిథిపూజ మద్రాసు మైలాపూరు శ్రీరామకృష్ణ మఠంలో 19-1-1971 తేది మంగళవారంనాడు భక్త్యుత్సాహాలతో జరుపబడింది. నాద స్వరంతో శ్రీరామకృష్ణసుప్రభాతస్తోత్రానుసంధానంతో మంగళహారతితో నాటి కార్యక్రమం ఆరంభమైంది. వివిధవర్గాలవారు పూర్వాహ్ణమంతా భజనసంకీర్తనలు సాగించారు. భగవద్గీత - దేవీమాహాత్మ్యము - ఉపనిషత్తులు మున్నగువాని పారాయణమూ సాగింది.

ప్రొద్దున 8-45 గంటలప్పుడు వివేకానంద భవనమునొద్ద సముద్రాభిముఖంగా పరివ్రాజక వేషమున అమర్చబడియున్న శ్రీ వివేకానంద స్వాముల శిలాప్రతిమకెదుట ఒకవేయిమంది కంటె ఎక్కువగానే మహాజనులు సమావేశమయ్యారు. లేడీవిల్లింగ్డను ట్రెయినింగుకాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారును ఉపాధ్యాయినులున్నూ శిష్యురాండ్రున్నూ మఠభక్తులున్నూ మిత్రులున్నూ అక్కడ అన్ని యేర్పాట్లు చాల చక్కగా చేశారు. ఆ శిలామూర్తిని మాలాలంకృతంచేసి ఆరాధన కావించారు. ట్రెయినింగుకాలేజి ప్రిన్సిపాలుగారు సదస్యులకు స్వాగతాభివందనాలు సమర్పిస్తూ మహిళాభ్యుదయానికై శ్రీ వివేకానందస్వామి పాటుపడ్డ విధానాలను ప్రస్తుతించారు. మద్రాసు శ్రీరామకృష్ణ మఠాధ్యక్షులు శ్రీమత్కైలాసానందస్వాములు తమప్రసంగంలో ఈలాగు వాక్రుచ్చారు. ''ఈ జయంతిమహోత్సవానికి ఎంతైనా ప్రాముఖ్యం ఉంది. స్వామిజీసందేశం భారతదేశానికిన్నీ ప్రస్తుతకాలానికిన్నీ పరిమితమైంది కాదు. అన్ని దేశాలవారికిన్నీ అన్ని కాలాలవారికిన్నీ శ్రేయస్కరమైన దది. ప్రజలు ఆ సందేశాన్ని సమగ్రంగా ఆకళించుకొని సోత్సాహంగా అమలులో పెట్టనిదే భవిష్యత్తు ప్రకాశవంతంగా ఉంటుందని చెప్పలేము. స్వాములసందేశాన్ని ప్రజలు అర్థంచేసుకొని ఆచరణలో పెట్ట ప్రయత్నిస్తున్న కొన్ని జాడలు ఆశాజనకాలుగా కనిపిస్తున్నాయి''. రాణీమేరీ కళాశాలప్రిన్సిపాలుగారు సదస్యులకు కృతజ్ఞతాభివందనాలు సమర్పించడంతో అచటి కార్యకలాపాలు అప్పటికి ముగిశాయి.

మఠంవద్ద ప్రత్యేకపూజయూ హోమమున్నూ ప్రసాదవినిమయమున్నూ ముగిసేటప్పటికి మధ్యాహ్నానంతరం ఒంటిగంట అయింది. వివేకానందకాలేజి ఎన్సీసి యువకులు ఇందు విశేషంగా తోడ్పడ్డారు.

సాయం ఆరాత్రికం కాగానే మఠమండపంలో భక్తులత్యధికసంఖ్యలో సమావేశమయ్యారు. శ్రీ వివేకానందస్వాముల జీవితచరిత్రంనుంచి కొన్ని ముఖ్యఘట్టాలు చదువబడ్డాయి. శ్రీ విరూపాక్షానందస్వాములున్నూ శ్రీమత్పరమాత్మానందస్వాములున్నూ శ్రీవివేకానందస్వామి నిర్వహించిన విశ్వసంజీవనకార్యకలాపాలను వివరిస్తూ ప్రస్తుతిస్తూ ఉపన్యసించారు.

బహిరంగోత్సవం 24-1-1971 వ తేది భానువారంనాడు శ్రీ వివేకానందహాలులో జరిపేందుకు ఏర్పాటుచేయబడింది. మధ్యాహ్నానంతరం 3-30 గంటలనుండి 5-30 గంటల వఱకూ బ్రహ్మశ్రీ టి. ఎస్. బాలకృష్ణశాస్త్రి గారు కిరాతార్జునీయమును హరికథాకాలక్షేపంగా వినిపించారు. ఆయన కథనంలోని శ్రావ్యతయూ రంజకతయూ మద్రాసులో

సుప్రసిద్ధాలు. కాబట్టి శ్రోతలు హాలులో క్రిక్కిఱిశారు.

5-30 గంటలకు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి మాన్యశ్రీ పి. రామకృష్ణంగారి ఆధ్యక్ష్యంలో పౌరసభ సమావేశ మైంది. ప్రార్థన గేయమూ మంత్రపుష్పమూ అయ్యాక సదస్యులకు స్వాగత మంగళాశీస్సు లనుగ్రహిస్తూ శ్రీమత్కైలాసానందస్వాములు ఈలాగు సెల విచ్చారు. ‘‘నానాటికి అత్యధికసంఖ్యాకులు శ్రీ వివేకానందస్వామిని గూర్చి తెలిసికోవడానికిన్ని ఆయన లోకాని కందించిన ‘బల’సందేశాన్ని ‘మోక్ష’సందేశాన్ని వినడానికిన్నీ వస్తూ ఉండడం ముదావహం. ఎనభై యేండ్లకు పూర్వం అజ్ఞాతయతిగా దండహస్తుడై భారతదేశమంతటా పర్యటించిన పరివ్రాజకుని పేరు కీర్తిస్తూ ఈనాడు స్వదేశీయులు విదేశీయులు విఱగబడి వస్తున్నారు. స్వామిజి పేర్మికి భారతజాతి గర్విస్తున్నది. ఆయన పేర్మిని తొలిసారి గుర్తింప గల్గినందుకు మద్రాసునగరం గర్విస్తున్నది. ప్రపంచ దేశాలలో భారతదేశానికి సముచిత స్థానాన్ని స్వామిజి సమకూర్చారు. ఆయన పడిన పాట్లు అమోఘవిజయవంతములుగా పర్యవసించాయి. అందులోని మర్మాన్ని గూర్చి ఆలోచించడం లాభదాయకం. అలనాడు కన్యాకుమార్యగ్రంమీద స్వామిజి ధ్యానాసనంలో కూర్చున్నాడు. ఘనతరమైన తన భవిష్యత్కార్యక్రమాన్ని మనస్సుకు అక్కడ తెచ్చుకొన్నాడు. ఆ అగ్రంమీద నేడు స్మారకభవనాన్ని మండపాలను నిర్మించి భారతదేశం ఆయన్ను ఆదరించడం చాలా సముచితం. ఆయన శ్రీరామకృష్ణుని సర్వసేనాపతి, ప్రాచ్య పాశ్చాత్యాలకు సేతువు కట్టి వేదాంతజ్యోతిని పాశ్చాత్యసాంస్కృతికవర్గాలకు అందజేసిన అద్భుతమహాపురుషుడు. శ్రీరామకృష్ణుడు ప్రారంభించి అతని శిష్యాగ్రణి విశ్వవ్యాప్త మొనర్చిన నవ్యవేదాంతోద్యమము ఈనాడు అనుపేక్ష్యశక్తిసమంచితంగా ఉంది. అన్నింటి చాలుమూలాలను పరిశోధించి స్వతంత్రనిర్ణయాలు చేసికోవా లనెడి నవ్యయుగయువకుల దృక్పథం ప్రారంభమైనది శ్రీ వివేనందస్వామితోనే. స్వామిజి స్వకీయజీవితంలోని మొదటి భాగం అవిశ్వాసంతోను ఆక్షేపణలతోను ప్రతిఘటనతోను సవాళ్లుచేయడంతోను కూడి ఉంది. కాని పరమహంసదేవునిద్వారా ప్రబోధం పొందేంతవఱకు స్వామిజి ఎంత ఎదురుతిరుగుతూ వచ్చాడో, ప్రబోధం పొందినాక అంత భవ్యుడు విధేయుడు అయ్యాడు. గురుదేవుని ప్రజ్ఞాధ్వజంగా ఆయన వెలుగొందాడు. అల్పకాలజీవితంలో ఆయన ఎంతో సాధించాడు. శరీరపతనానంతరంకూడా తన ఆత్మ లోకోద్ధరణ కార్యాన్ని సాగిస్తూనే ఉంటుం దని ఆయనే చెప్పాడు. శ్రీ వివేకానందస్వామినిగూర్చి క్షుణ్ణంగా తెలుసుకోవడం ప్రతిభారతీయునికిన్నీ కర్తవ్యం. సన్న్యాసానికి స్వామిజి క్రొత్తరూపు కలిగించి దానిచరిత్రలో నూతనాధ్యాయాన్ని ప్రారంభించాడు. సన్న్యాసికి కేవలం ధ్యానసాధనలే కాక, నిస్స్వార్థమైన ప్రజాసేవా దీక్షయూ అతిముఖ్యం. యుగావతారుడున్నూ అవతారవరిష్ఠుడున్నూ అయిన శ్రీరామకృష్ణుని గంభీరోదాత్తములైన ఆశయాలనూ సూత్రాలను కార్యరూపం ధరింపజేసింది స్వామిజి. ఆశయాలలో భారతీయులు పాశ్చాత్యులకు దాసులై యుండు కాలం దాటిపోయింది. ఆధ్యాత్మికవికాసానికి పాశ్చాత్యు లిప్పుడు ప్రాచ్యులను ఆశ్రయిస్తున్నారు. బుద్ధదేవుని సందేశానికివలె శ్రీ వివేకానందస్వామిసందేశానికిన్నీ విశ్వమానవసంక్షేమమే లక్ష్యం. అది ఆయన గ్రంథావళిలో నిక్షిప్తమై ఉంది. దానిని మనం తల దాలము గాక.’’

తర్వాత పచ్చైయప్పకళాశాల ప్రొఫెస్సరు ఎ. ఎమ్. పరమశివానందం (ఎమ్. ఏ, ఎమ్. లిట్)గారు కావించిన తమిళోపన్యాసాని కిది సంక్షేపం:—''శ్రీ వివేకానందస్వామి భువిపై అవతరించి నూటెనిమిదేండ్లు గడిచాయి. ఇది రెండో శతాబ్దం. శ్రీరామకృష్ణవివేకానందుల సమాగమమూ, స్వామిజి పరమహంసదేవునికి తన్ను అర్పించుకోవడమూ చరిత్రలో జగన్మంగళసాధకసందర్భాలు. మనమాతృదేశమత చరిత్రలో శ్రీవివేకానందస్వాముల జీవితచరిత్ర పెక్కుముఖ్యఘట్టాలనుమనతలంపులకు తెస్తుంది. మతప్రవక్తలకు యోగులకు మనదేశంలో ఎప్పుడూ దుర్భిక్షం లేదు. దేశంలో పైపైని ఎన్నిమార్పులు గలిగినా ఆధ్యాత్మికసంస్కృతికి ఎన్నడూ సేగి లేదు. అమెరికావిశ్వమతమహాసభావేదికపై నిల్చి ఉపన్యసించినప్పుడు ఆయన నోట వెలువడిన వాణి భారతదేశపు ఆర్షవాణియే. స్వామిజి రచించిన యతిగీతము జీవన్ముక్తునిగీతమే. స్వామిజి దృక్పథంలో జీవితం వేఱూ ఆస్తికత వేఱూ కాదు. 'నా యుద్ధవిధానం' అనే శీర్షికక్రింద స్వామిజి మద్రాసులో కావించిన ఉపన్యాసంలో ''శాపవాక్కులను ఎన్నడూ నాల్కకు రానీయకండి'' అని స్వదేశీయులను హెచ్చరించాడు. హిందువుల అభిప్రాయంలో ఆత్మవిద్యయే విద్య, అందు గురుకృపకు గల ప్రాముఖ్యం అపారం. సమష్టిసౌఖ్యమునకై అందఱూ ఏకీభవించండి అనేదే స్వామిజీ శంఖారావం.''

రెండో ఉపన్యాసకులు వివేకానందకాలేజి ప్రొఫెస్సరు శ్రీ కె. వాసుదేవనుగారు. ఆంగ్లభాషలో వారు కావించిన ఉపన్యాసాన్ని ఈ క్రింద సంగ్రహిస్తున్నాము. శ్రీ స్వామిజి ప్రతిభ సర్వతోముఖం. కాబట్టి ఆయన గొప్ప గుణాల నన్నిటిని ఒక్క ఉపన్యాసంలో ఇముడ్చలేం. ఆయన జీవితకాలం అల్పమైనా, సాధించింది అనల్పం. ఆయనరూపం గంభీరం, మనోహరం. ఆయన ఆత్మ చక్కని పరిపాకం గలది. ఆయనను యతివీరు డన్నారు. బాగుంది. నరుడంటే ఆయనే. దుర్దమబలుడు, శ్రమసహుడు, చుఱుకైన జ్ఞప్తియు ధ్యానదక్షతయు గలవాడు ఆయన. వందలకొలది పుటలు గల గ్రంథసంపుటాల పెక్కింటి సారము నాయన అత్యల్పకాలంలో ఆకళించుకోగలడు. ఆయన జీవితమే ఒక తపస్సు. ఆయన నడత ఉదాత్తం. ఆయనచూపు ఆకర్షకం. ధనం లోకసేవకు సాధనం అని ధనవంతులకు నచ్చ చెప్పగలవాడాయన. నిమ్న ప్రజలపట్ల ఆయన కుండిన అభిమానం అగాధం. ఆయన లోకజ్ఞానం అతి విశాలం. గురుభక్తి సాటిలేనిది, దేశభక్తి తీవ్రమైనది, ఆదేశభక్తి దేశపు గొప్పతనం చక్కగా తెలిసినందువల్ల ఉప్పతిల్లిందే కాని కేవలం శుష్కభావం కాదు, ఎదురుతిరిగేవాడూ ప్రశ్నలువేసేవాడూ అయినా, అతని ఆర్జవం గురుదేవునకు అత్యంత ప్రీతికరమైనది. హిందువులకూ హైందవేతరులకుగూడా ఆయన హిందూసిద్ధాంత స్వరూపాన్ని తెలియజెప్పాడు. నాలుగు యోగాలపై సమానంగా ఊనిక ఉంచడంవల్ల హిందూసిద్ధాంతం భిన్నప్రవణతలు కలవారి కందటికి నచ్చింది. ఆయన కుండిన 'మనుష్యస్వభావజ్ఞానం' ఆధ్యాత్మికతాపర మైంది. వ్యక్తి ప్రాముఖ్యమును నిరాదరింపని ప్రజాసామ్యవాది ఆయన. తమదేశాన్ని తాము పాలించుకోగలవాళ్లుగా సామాన్యజనులు అభివృద్ధి నొందుతారని ఆయన ఆనాడే చెప్పాడు.''

అధ్యక్షోపన్యాసంలో శ్రీ పి. రామకృష్ణ గారు ఈలాగన్నారు – భారతదేశ ప్రజల జీవిత సారం ఆధ్యాత్మిక పరతయే. ఆ ప్రత్యేకతను

గుర్తింపజేసినవాడు స్వామిజి. అందటిలో ఉన్న ఆత్మ ఒక్కటే అన్న పరమార్థంమీద ఆధారపడచి స్వామిజి సర్వప్రజల సమానత్వాన్ని ఉద్ఘాటించారు. క్లిష్టపరిస్థితిలో భారతీయ సంస్కృతిని కాపాడినవారు శ్రీ రామకృష్ణ వివేకానందులు. ప్రజల సమస్యల కన్నిటికిన్ని పరిష్కారాన్ని వేదాంతంలోనుండియే చూపారు.''

శ్రీ అణ్ణా ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యంగారి వందనోపచారంతో సభా కార్యక్రమం ముగిసింది.

8 నుండి 9 గంటలవరకు మఠభజన బృందంవారు శ్రీమత్ప్రియానంద స్వాముల ఆధ్వర్యంలో కాళికీర్తన చేశారు.

శ్రీ రామకృష్ణమఠం, వీరభద్రపురం, రాజమండ్రి.

25-2-71 నుండి 28-2-71 వరకు ఇక్కడ మాతృశ్రీ శారదాదేవికిన్నీ శ్రీ వివేకానంద స్వామికిన్ని పరమహంస శ్రీ రామకృష్ణునికిన్నీ జయంతి మహోత్సవాలు వైభవంతో జరిగాయి.

25-2-71 గురువారము సాయంకాలం 6 గంటలకు శ్రీమతి శాంతా శ్రీరాముల అధ్యక్షతలో సభాకార్యం ఆరంభమైంది. శ్రీ దుర్గా చైతన్య బ్రహ్మచారిగారు మంత్రపుష్పం అనుసంధించారు. ప్రార్థనగేయం అయ్యాక శ్రీ నాగేశానందస్వాములు సదస్యులకు స్వాగతం పల్కి సభాముఖ్యోద్దేశమును వివరించారు. రాజమండ్రి సాధుస్త్రీల మఠాధ్యక్షులు శ్రీ మాతా నిరంజనానందగిరి గారున్నూ సభాధ్యక్షురాలు శ్రీమతి శాంతా శ్రీరాములు గారున్నూ శ్రీ శారదామణి దేవిగారి జీవితమును గుణవిశేషాలను ప్రస్తుతిస్తూ ఉపన్యసించారు.

7-30 గంటలనుండి 11 గంటలవరకు చిరంజీవిని యాళ్లబండి శారదాకుమారిగారు 'భక్త మీరా' చరిత్రాన్ని అత్యంత శ్రావ్యంగా హరికథా కాలక్షేపం చేశారు.

26-2-71 శుక్రవారము సాయంకాలం 6 గంటలకు సమావేశమైన పౌరసభకు అధ్యక్షత వహించినవారు మాజి మంత్రి శ్రీ ఎ. బి. నాగేశ్వరరావుగారు. రాజమండ్రి స్త్రీలకాలేజి ప్రిన్సిపాలు శ్రీమతి రుక్మిణిగారున్నూ కుమారి కే. ఆర్. జయశ్రీయు, నవభారత గురుకుల వ్యవస్థాపకులున్నూ కార్యదర్శియు అగు శ్రీ టి. బుల్లయ్యగారున్నూ–వేదికపై ఆసీనులయ్యారు. ఉపన్యాసకులు శ్రీ వివేకానందస్వామి సాధించిన ఘనకార్యాలను ప్రస్తుతించారు.

అనంతరం శ్రీ ఎస్ని. భానుమతిగారు గానకచ్చేరి చేశారు. శ్రీ టి. పొన్నారావుగారు ఫిడేలును, శ్రీ కె. జనార్దనశాస్త్రిగారు మృదంగమును వాయించారు.

27-2-71 శనివారము. ఈనాడు పరమహంస శ్రీ రామకృష్ణుని జయంతి తిథిపూజ. ప్రొద్దున 5 గంటలకు మంగళహారతితో కార్యక్రమం ఆరంభమైంది. తర్వాత యజుర్వేద సామవేద పారాయణాలు, శ్రీ రామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర పఠనమూ ప్రత్యేకపూజ, హోమం ప్రసాద వినిమయం జరిగాయి. అకాలవర్షం కొంత ఇబ్బంది కలిగించింది. సాయంకాలం 7 గంటలనుండి మూడు గంటలసేపు గాయక సమ్రాట్టు శ్రీ ఎమ్మెస్. బాలసుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు గానకచ్చేరి చేశారు. శ్రీ టి. పొన్నారావుగారు ఫిడేలును శ్రీ వి. కమలాకరరావుగారు మృదంగమును శ్రీ అన్నవరపు గోపాలంగారు ఘటమునూ వాయించారు. కచ్చేరి శ్రోతృజనరంజకంగా చెల్లింది.

28-2-71 ఆదివారము శ్రీ రామకృష్ణుని జయంతి పౌరసభ సమావేశమైంది. జిల్లాజడ్జి శ్రీ సి. శ్రీరాములుగారు సభకు అధ్యక్షత

వహించారు. శ్రీ దుర్గాచైతన్య బ్రహ్మచారి గారు మంత్రపుష్పం చదివారు. భక్తిగేయాలు పాడబడినవి. శ్రీమతి జయలక్ష్మి గోపీనాథం గారు శ్రీ రామకృష్ణుని జీవిత విశేషాలనుగూర్చి ఆంగ్లభాషలో ఉపన్యసించారు. గవర్న్మెంటు ఆర్ట్సు కాలేజి తెలుగు శాఖాధ్యక్షులు శ్రీ సి. గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు ఉపన్యసిస్తూ "ఆత్మజ్ఞానం చదువుచే కలుగదు, అనుభవం చేత కలుగుతుంది, ఆధ్యాత్మిక సత్యాలు మాటల కందవు, తామరతీగకు వేరు ఎటువంటిదో జీవితమునకు ఆధ్యాత్మిక చింతన అటువంటిది" అన్నారు. సభాధ్యక్షులయిన శ్రీ సి. శ్రీరాములుగారు శ్రీ రామకృష్ణుడు నవ్యయుగ జ్ఞానప్రభాకరుడని కీర్తించారు. మఠాధ్యక్షులైన శ్రీ నాగేశానందస్వాములు సదస్యులకు వక్తలకు అధ్యక్షులకు సహాయులకు వందన సమర్పణం చేసారు. తర్వాత దాదాపు రాత్రి 12 గంటలవఱకు శ్రీ కోటా సచ్చిదానంద భాగవతులు శ్రీ కృష్ణరాయబారకథను సంగీతోపన్యాసంగా వినిపించారు. శ్రీ టి. ప్రకాశరావుగారు ఫిడేలును, శ్రీ పి. రామారావుగారు మృదంగమును, శ్రీ పి. సూర్యనారాయణగారు మోర్సింగును వాయించారు. శ్రీ శ్రుతిసారానందస్వాముల ఆధ్వర్యంలో వాలంటీర్లు సభాకార్యనిర్వాహణలో తోడ్పడ్డారు.

జిల్లాపరిషత్ సంస్థ, నల్గొండ

ఆధ్యాత్మిక, భౌతికసిద్ధాంతాలను సమన్వయముచేసికొంటూ, నిర్భయత్వ, నిస్స్వార్థ గుణములతో మాతృదేశపురోభివృద్ధికీ, పీడిత జనావళిశ్రేయస్సుకు నిరంతరకృషి సల్పుమని శ్రీ వివేకానందుని బోధనల సారాంశమంటూ ఆంధ్రప్రదేశ శాసనమండలి మాజీసభ్యులు శ్రీ సి. హెచ్. శంకరరావుగారు నేడిచ్చట జిల్లాకేంద్రగ్రంథాలయంలో అత్యంతవైభవముగా జరిగిన శ్రీవివేకానందజయంత్యుత్సవ సభకు అధ్యక్షతవహిస్తూ తెలిపారు.

ఈ సందర్భములో వారం రోజులపాటు గ్రంథాలయహాలులో శ్రీరామకృష్ణపరమహంస - శ్రీవివేకానందసాహిత్యప్రదర్శనము ఏర్పాటు గావించారు. గ్రంథాలయములో ఉదయం ఏర్పాటుచేసిన వక్తృత్వపుపోటీల సమావేశమునకు జిల్లా స్త్రీసంక్షేమశాఖాధికారిణి కుమారి టి. లీలగారు అధ్యక్షత వహించారు. స్థానికవిద్యాసంస్థలనుండి అన్నిమతముల కు చెందినవారు తగుసంఖ్యలోవచ్చి పాల్గొనుట ప్రశంసనీయము. శ్రీయుతులు తేరాల సత్యనారాయణశర్మగారు, కె. నాగేశ్వరరావు గారలు న్యాయనిర్ణేతలుగా వ్యవహరించారు.

శ్రీయుతులు అలెగ్జాండరు, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, జి. కృష్ణమూర్తిగార్లకు వరుసగా ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులు లభించాయి. కుమారి అనసూయ, శ్రీ బాలయ్య గార్లకు కన్సొలేషన్ బహుమతులు లభించాయి.

శ్రీ పులిజాల వేంకటరంగారావు, జిల్లా కోశాధికారి శ్రీ పి. వి. సుబ్బారావుగారలు వివేకానందుని జీవితవిశేషాలను, ప్రబోధనలను గురించి విపులంగా ఉపన్యసించారు.

శ్రీ మిట్టపల్లి విశ్వనాథంగారు శ్రీవివేకానందుని చిత్రపటమును, శ్రీ పులిజాల వేంకటరంగారావుగారు శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, శారదాదేవి చిత్రపటములను గ్రంథాలయమునకు బహూకరించెదమని ప్రకటించారు.

బహుమతులప్రదానము జరిగిన తరువాత జిల్లాగ్రంథాలయసంస్థ కార్యదర్శి శ్రీ కొల్లిమర్ల నాగేశ్వరరావుగారు వందనసమర్పణ గావించారు.

గ్ర పరిచయం

సాహిత్యసుధాకర

రచయితయు, ప్రాప్తిస్థానమును పండిత కె.ఎస్. పరమేశ్వర శాస్త్రి, సాహిత్యశిరోమణి, ఇరింజలకోడ, కేరళ; పుటలు : 80; వెల. రూపాయి.

రచయిత సంస్కృతభాషోపాధ్యాయుడు, కాబట్టి ఎంట్రెన్సు ప్రిలిమినరి, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలకై సంస్కృతం చదువు విద్యార్థులకు కావలసిన ఛందోలంకారవిషయాలను ఉపాధ్యాయనిరపేక్షంగా వారికి అవగతమయ్యేటట్లు సరళసంస్కృతభాషలో (నాగరలిపిలో) ఇందు వ్రాసిఉన్నారు. కావ్యలక్షణం, కావ్యసామగ్రి, కావ్యవిభాగాలు, శబ్దార్థనిరూపణం, రసనిరూపణం, గుణనిరూపణం, గుణాలంకారాలభేదములు, శబ్దాలంకారనిరూపణం, అర్థాలంకారనిరూపణం, దోషనిరూపణం, వృత్తనిరూపణం—ఇవి ఇందులోని ప్రకరణాలు విద్యార్థులకే కాక ఉపాధ్యాయులకునైతం ఈ పుస్తకం అత్యంతోపయోగకరం అంటే అతిశయోక్తి కాదు.

త్రిపురారహస్యము అను అద్వైతమతసుధాసారము

రచయిత : వైద్యవిద్వత్పండిత సత్కవి నారునాగనార్య, నాగవరము - కడపమండలము; ప్రకాశకులు : అఖిలాంధ్రసాధుపరిషదధ్యక్షులు శ్రీ నిత్యానందగిరిస్వామిగారు, శ్రీకైలాసాశ్రమము, ఉపనిషద్విహార్ పోస్టు, వయా పానగల్లు, శ్రీకాళహస్తి తాలూకా, చిత్తూరు జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్; పుటలు : 134; వెల : రెండు రూపాయలు.

ఇందుకు మూలము కాశీపండితులగు గోపీనాథకవిరాజప్రముఖులు గీర్వాణభాషలో రచించినది. ఇది పెక్కుభాషలలోని కనువదింపబడిన ప్రశస్తగ్రంథము. సలక్షణభాషలో పద్యకావ్యంగా దీన్ని తెలుగులో రూపొందింపగోరినారు శ్రీ నిత్యానందగిరిస్వామివారు. వారి ఆదేశానుసారం సిద్ధహస్తులైన శ్రీ నారునాగనార్యులు ఆ పద్యకావ్యరచనకు పూనుకొని అందు అర్ధసహస్రమునకంటె రవంత హెచ్చు పద్యసంఖ్యగల యీ భాగమును ప్రస్తుతం అంద

సంవిదానందకందమైన యీ

మా అభినందనములు. —ప్రభాకర్.

SRI RAMAKRISHNA PRABHA

Statement about ownership and other particulars about *Sri Ramakrishna Prabha* (according to Form IV, Rule 8, circulated by the Registrar of Newspapers for India.)

1.	Place of Publication	Sri Ramakrishna Math, Mylapore, Madras-4.
2.	Periodicity of its Publication	Monthly.
3.	Printer's Name	M. Balasundaram.
	Nationality	Indian.
	Address	Freedom Press, 138, T. H. Road, Madras-21.
4.	Publisher's Name	Swami Hirananda.
	Nationality	Indian.
	Address	Sri Ramakrishna Math, Mylapore, Madras-4.
5.	Editors' Names	Swami Hirananda and Prof. N. Bhaktavatsalam, M.A., B.O.L.
	Nationality	Indian.
	Address	Sri Ramakrishna Math, Mylapore, Madras-4.
6.	Names and address of individuals who own the newspaper and partners or shareholders holding more than 1% of the total capital.	Sri Ramakrishna Math, Mylapore, Madras-4.

I, Swami Hirananda, hereby declare that the particulars given above are true to the best

శ్రీరామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

పరిశోధితమగు 1121 మహోపదేశములతో, సంగ్రహ జీవితముతో నలరారుచున్నది.

జీవుడు : సంసారము ; మాయ, గ్రంథములు : గ్రంథులు, బాధగురువులు : బోధ గురువులు, లౌకికులు : వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి ; సాధకులు : వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, జీవుడు : దేవుడు, జ్ఞానము: భక్తి: కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము, సూక్తులు: నీతికథలు మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డలకయిన నవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

...ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూక్ష్మాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి... —ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్జ్వలమగు పంచమ ముద్రణము : వెల : అట్టబైండు : రూ. 4-50 క్యాలికో : రూ. 5-50

శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు :

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు :

గౌ॥ న్యాయమూర్తి శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

శ్రీరామకృష్ణదేవుని దివ్యోపదేశవాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివిపఱచి, తమ స్వాంతభావము లెన్నియో చేర్చి, ఆ సమష్టినంతయు శ్రీరామకృష్ణభాషితముగా, మనోహరకథారూపముగను, సంభాషణరూపముగను మార్చి, తమిళభాషలో రచింపబడిన జనాకర్షకగ్రంథము. ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, బెంగాలీ, గుజరాతీ, హిందీభాషలలోని కిప్పటికే అనువదింపబడి అపారవ్యాప్తినొందినది. ఆ గ్రంథమున కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము.

128 పుటలు వెల : రూ. 1-25

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

భక్తియోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో, శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

121+4 పుటలు ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

కర్మయోగము

అనువాదకులు :
శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు కర్మయోగతత్త్వము నరటిపండొలిచినరీతిని విశదీకరించియున్నారు. కర్మమెటుల మోక్షసాధనమో స్పష్టీకరించియున్నారు. కర్మయోగ రహస్యము నెఱుఁగగోరు జిజ్ఞాసువుల కిది కల్పతరువు.

146+8 పుటలు ఏడవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4.

జ్ఞానయోగము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు, బి.ఏ.

అద్వైతజ్ఞానము "సిద్ధులకు, బద్ధులకు, స్త్రీలకు, పురుషులకు, శిశువులకు, పండితులకు, పామరులకు — అందఱికిని సమానాధికారముగల సొమ్ము" కావలెనని శ్రీ వివేకానంద స్వాములే యిందు పలికియున్నారు. అందుల కనుగుణమగు విషయ విన్యాసముతో శ్రీ స్వామివారి యుపన్యాసముల కావించియున్నారు. ఈ గ్రంథము సరళమధుర భాషయందు ఆంధ్రీకరింపబడి యున్నది.

(480+8) పుటలు | రెండవ కూర్పు | వెల : రూ. 4-00

నూతన ముద్రణము । | ఇప్పుడే వెలువడినది ।

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణములో రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయభాగము–రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు) | ఆఱవ కూర్పు | వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు–4

సంపాదకులు : శ్రీ హీరానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ హీరానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.